

ಅಧ್ಯಾಯ-೧೨

ಸ್ತೋಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಒನ್ನ ಸಮುದಾಯ, ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋಳೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ನಾಗರಿಕ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಶಾಸನ ಬಧ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇತಿಹಾಸದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ವೈಕ್ಯಾಹಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ತೋಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಾವು ತರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಆದಾಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನೂ ಸ್ತೋಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಹಲಕೆಲವು ಅವಶ್ಯಕ ನಾಗರಿಕ ಸಾಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ್ವಾಗಿ.

ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣಿ ನಗರ, ನಾಡು, ಮಹಾನಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲಿದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪುಭುತ್ವದ ಅಗತ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ತೋಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎನ್ನ ಬಹುದು. ಶಾಸನಬಧ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಾಗರಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸ್ತೋಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ವಾಂಗಿಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವು ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹರಿಷ್ಠಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪೌರಾಢಳಿತದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮುದ್ರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶಾಲ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ರೂಪೋಂಡ ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾಚ್ಯ ಗೌರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದುವು.

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯು ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳೀಗಳಾಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ರಾಜರು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಉಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಉಲ್ಲಿನ ಅಭ್ಯಂದಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗುವಂತಹ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಭೆ (ಸಮಾವೇಶ) ಗಳ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಾಜನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಮಾನ್ಯಗೋಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಕನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಚ್ಚಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದು ದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಕನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಉಲ್ಲಿ, ಒಕ್ಕಲು, ಪ್ರಜೆ, ಪ್ರಜಾ ಸಮುದಾಯ, ಹಲರು, ಸಮುದಾಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಉಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ಎಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದು ದು ಶ್ರೀ. ಉಲಜರ ಬಳ್ಳಿಗಾವಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಉಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವು ಪಾರ್ವತಿ (ಮಹಾಜನರ) ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ರಾಜರು ಹಾಗೂ ಯುವರಾಜರು ಬಾಧಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀ. ಉನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊನೆ ಉನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದವರೆಗೂ ಉದಯಿಸಿದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮುಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಉಚ್ಛರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುವು. ಹಳ್ಳಿ, ನಗರ ನಾಡು ಮತ್ತು ಮಹಾನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಧ್ಯಕಾಲ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯನಿಕ ಕಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಆವು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಿರಂತರ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಂತದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಿ, ಒಕ್ಕಲು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂತೆ ಪಟ್ಟಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು (ನಗರ ಹಲವು ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಧಾನ ಉಲ್ಲಿ) ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನಾಡು, ವಿಷಯ, ಕಂಪನಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ನಾಡಗೌಡ, ಪ್ರಭು, ಪೇಗಡ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ ಹೊಂದಿದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಾಡಸಭೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸಭೆಯ ವಿಧಿ ಬಗೆಯ ಸದಸ್ಯರನೆಲ್ಲಾಗೂಂಡಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ, ಕೇರೆ ನೀರಾವರಿ ಸೂಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಭೂವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಡಗೌಡ ಮಹಡೆ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿತ್ತು.

ಹಲವಾರು ನಾಡುಗಳು ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಸ್ತೃತ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಮಹಾನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾನಾಡು ತುಂಬಾ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ತೆರಿಗ ವಿಧಿಸುವ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಈ ಸಭೆಯು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಸಭೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ತಕ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ವೃತ್ತಿಪರ

ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಏಕೇವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜಾತೀಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳು ಸಮಾರೇಂದರೆ ಜ್ಯಾತಿದ್ವಾರು. ಆಗ್ರಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನರ ಸಭೆ ಇದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಹಾಜನರು (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಖಿಂದರು) ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಗ್ರಾಮಸಭೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮೂವತ್ತೊಕ್ಕಲು, ಅರವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುಶ: ಇದು ನಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೂಚಕವಾಗಿರಬಹುದು. ನಗರ ಆಡಳಿತವು ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಲಹಳ್ಳಿಗಳು ಬೆಳೆದು ನಗರಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸೇರುವ ಸಂತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕರನ್ನು ಪಟ್ಟಣಾಶೈಟಿ (ಪಟ್ಟಣಾಸ್ವಾಮಿ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಟ್ಟಣಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಣಾಶೈಟಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ನಗರಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಬೀದಿ (ಒಣಿ)ಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಒಣಿಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣಾಶೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪರಿಸರ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದಿಲೋಶಾಹಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಎಂಬ ಮಂಡಳಿಯು ಹಳ್ಳಿಯ ವಿಧಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ನೇಹೂಲ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಾವಲು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಆಡಳಿತವು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ (ಉರು ಹಿರಿಯ) ಪಟೇಲ್ ಇದ್ದು ಆತನೇ ತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆತನು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಾಮನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸುಲ್ತಾನ ಇವರ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಅವನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪಟೇಲನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಚೌಕಿದಾರ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಪಟೇಲ ಚುನಾಯಿತ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರದೆ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದವನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಾಮ ಮಂಡಳಿಯ ಇನ್ನಿತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕುಲಕರ್ಮ (ಶಾಸುಭೋಗ) ಹಾಗೂ ಬಲುತೇದಾರ್, ಪಟೇಲ, ಕುಲಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ಇನಾಮು ಜಮಿನಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪತನ್ ಹಾಗೂ 'ಮಿರಾಸ್' ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನಿತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರ ಒಂದನ್ ಅಯ್ಯಾರರೆ (ಕಸುಬುದಾರರು) ಸಹಕಾರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರುಗಳು ಎಂದರೆ ಮಹರ್ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಾವಲಿನವರು, ಕಂಬಾರ, ನಾಯಿಂದ, ಜ್ಯೋತಿಷಿ, ಪ್ರಯೋಷಿತ, ಲೆಕ್ಕಿಗೆ, ಕಸಗುಡಿಸುವವ (ಮಂಗ್ರಾ) ದೇವಾಲಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ (ಗುರೋವ್ರಾ) ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗೆ, ಬಡಗಿ, ಕಮ್ಮಾರ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಆನುವಂಶಿಕ ಕಸಬು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಬಲೂತ್ ಅಥವಾ ಧಾನ್ಯ ಪಾಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೇತನ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನು ಈ ವೃತ್ತಿದಾರಿಗೆ ಅವರ ಪಾಲನ್ನು ಧಾನ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕಸಬುದಾರರು ರೈತನಿಗೆ ಉಚಿತ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ೧೨-೧೩ ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಳೆತ ಬರಹಗಾರರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಕನಾಟಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉಚ್ಛಾರಿಸಿತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾರಾ ಬಲೂತಿ (ಅಯ್ಯಾರ್) ಪದ್ಧತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ಯಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು

ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗೌರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಆದರೆ ಜನರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಹಾಗೂ ನಾಯದಾನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅವರು ವ್ಯೋಮ್‌ಹಿಸದೇ ಅವುಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿದರು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಗಳಿಳಿರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ (ನಗರಸಭೆ) ಗಳಿಂ ರ ಕಾರ್ಯೀಯನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೊಂಡಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಾಗಲ್‌ಹೋಟೆ, ಕಲಾದಿಗಿರುಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗಳಿಂ ರಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಉಪಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದಸ್ಯರ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕವಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗಳಿಂ ರಾಜ್ಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಂದಾಯವು ರೂ. ೩೨,೫೧೦ ಗಳನ್ನು ಜಾತಿ(ಆಕ್ಷಯ್) ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ೫,೬೭೦ ರೂ.ಗಳು ಮನೆ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ರೂ. ೧೧,೬೪೦ ಇಲ್ಲಿ ರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೀ ಗಳಿಂ ರಾಜ್ಯ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಉಪವಸೂಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ತಹಸೀಲ್‌ರ ಮುಂತಾದ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲದೆಯೇ ಇತರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಸಮಾಜದ ಗಣ್ಯ ನಾಗರಿಕರು ಕೂಡ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರೋಗ್ಯ, ರಸ್ತೆ ಸ್ವಚ್ಚತೆ, ಬೀದಿ ದೀಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವೇ ಮುಂತಾದವು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಗಳಿಂ ರ ಅಧಿನಿಯಮವು ಹಲವಾರು ಪ್ರಗಿತಿಪರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಅಧಿಕಾರ, ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆ, ಸ್ವಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನಾನ್ವಯ ಒಂ ಸಾರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ (ನಗರಸಭೆ) ಎಂದು, ಎರಡು ಸಾರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಚೊನ್ನ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ (ಪ್ರರಸಭೆ) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಉದಿದ್ದ ರೂ.೫ ಭಾಗ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು ನಂತರವು ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವ ದಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪ್ರರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋಯಿತಲ್ಲದೆ, ನಾಮಕರಣ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕುಂತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೀಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ, ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ದ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೀ ಗಳಿಂ ರಾಜ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಗಳಿಂ ರಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಚ್ಚಿಗೊಂಡಿತು.

ಮುಂಬೈ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಕಾನೂನು ಗಳಿಂ ರ ಅನ್ವಯ ನಗರಸಭೆ, ಪ್ರರಸಭೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯಿತು. ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಪುರಸಭೆ, ನಗರಸಭೆಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮತ್ತು ಬಚ್ಚಿಕ ಎಂದು ಪರಿಗೊಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ನಗರಸಭೆಗೆ ಹಾಗೂ ಪುರಸಭೆಗೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅನುಚಿತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅವರ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅನೂಜಿತಗೊಳಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ರೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿತ್ತು. ನಂತರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ತೆರಿಗೆ ನೇಡುವ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುರಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯವರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಚುನಾವಣೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಗ್ರಾಂರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರಸಭೆಯ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಗ್ರಾಂರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ವಿಜಾಪುರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೦,೧೯೯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಆದಾಯ ರೂ. ೬,೨೫೦ ಆಗಿದ್ದಿತ್ತು. ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ೨೮,೮೫೫ ಆಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮ-ಉದ್ದೇಶರಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ರೂ. ೧೮,೭೩,೦೪೧ ಆಗಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಈ ಆವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವು ರೂ. ೧೮,೭೩,೫೫೨ ಆಗಿತ್ತು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೇ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಬರೋ ಕಾರ್ಯೇ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೇ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಬೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೇ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿಯು ಅತ್ಯಂದ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಇಂ ಜನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ವಿಜಾಪುರ ನಗರವು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿಯು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅಂದು ವಿಜಾಪುರ ನಗರಸಭೆಯು ೫.೬೦ ಚದರ ಮೈಲಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಂ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತನ್ನ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಾರ್ಯೇಯ ಎಲ್ಲಾ ಎಂಟೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಗೊಂಡಿತು. ಬರೋ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಜಾಪುರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಈ ಕಾರ್ಯೇಯನ್ನು ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಂದು ಮಾರ್ಪಟಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೇ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯೇ ಅನ್ವಯ ಪುರಸಭೆಗಳಾಗಿ (ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್) ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು, ಈ ಕಾರ್ಯೇಯನ್ನು ಗಂನೇ ವಿಧಿಯಂತೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೆಳಗಿನಂತಹ ಕೋಷ್ಟಕ ಗ್ರಾ.೧೦ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೇ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯದಂತೆ ಗಡಿಯಲ್ಲಿಯ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ೧೦,೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳಾಗಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರಂತೆ ಬಾಗೇವಾಡಿ, ತಾಳೀಕೋಟಿ,

ಸೂಳಭಾವಿ, ಮನಗುಂದ, ಇಂಡಿ ಹಾಗೂ ತೇರದಾಳಗಳು ಟೊನ್‌ ಮನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳಾದವು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ವಿಚಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಗಳ.೧೦

ಪುರಸಭೆಯ ಕೆಸರು

ರೆಜಿಷರ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ವ

ರೆಜಿಷರ ಕಾರ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಾ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ

ಮೇರೆಗೆ ಮತಿಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ

ವಿಚಾಪುರ	೩೫	೩೮
ಬಾಗೀಲಕೋಟಿ	೩೧	೩೯
ಗುಳ್ಳೆದಗುಡ್ಡ	೩೦	೩೯
ಇಳಕಲ್	೨೮	೩೯
ಜಮಿವಿಂಡಿ	೨೫	೩೯
ರಾಬಕಿ ಬನಹಟ್ಟಿ	೨೫	೩೯
ಮುಧೋಳ	೧೫	೩೯
ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ	೧೯	೩೯

ಬರೋ ಮನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು

ಬೃಹತ್ ನಗರಸಭೆಗಳನ್ನು ಬರೋ ಮನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಂದು ಪರಿಗೆಣಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿತ್ತು. 'ಬರೋ' ಅಂದರೆ ಇಗ್ನೈಂಡಿನ ಪಾರ್ಲಿಸ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ನಗರಗಳು ಎಂದು ಅಧ್ಯ. ಮುಂಬೈನ ಬರೋ ಮನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪ ರೆಜಿಷರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಯನ್ನು ಬರೋ ನಗರ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಯಿತು. ನಗರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಗಳ.೧೨

ಗಡಲಗ-ಆಸೇ ಸಾಲಿನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಆದಾಯ-ವೆಚ್ಚಿಗಳ ವರದ
ಆದಾಯದ ವರಗಳು

ಮನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ	ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಜಕಾತಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ಮನೆ ಕಂದಾಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ಭಕ್ತಿ ಸುಂಕ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ಒಟ್ಟು ರೂ.
ಕಲಾದಗಿ	೧.೯.೧೯೬೫	೬,೧೦೯	೧,೬೪೦	೫೧೦	೬೦	೨,೫೪೦
ಬಾಗೀಲಕೋಟಿ	೧.೯.೧೯೬೫	೧೨,೪೫೦	೨,೪೫೦	೨,೬೩೦	೮೮೦	೧೧,೮೬೦
ವಿಚಾಪುರ	೧.೯.೧೯೬೫	೧೦,೧೨೬	೨,೪೫೦	೧,೪೭೦	೬೫೦	೪,೩೭೬
ಇಳಕಲ್	೧.೯.೧೯೬೫	೬,೫೨೪	೪,೫೨೪	೪೬೦	೬೫೦	೫೯೬೦
ಒಟ್ಟು			೧೨,೪೫೦	೫,೪೭೦	೧೧,೬೦	೨,೨೫೪೦

ವೆಚ್ಚುದ ವಿವರಗಳು

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ	ನೌಕರರು	ಸಂರಕ್ಷಣೆ	ಆರೋಗ್ಯ	ಶಾಲೆಗಳು	ಕಾಮಗಾರಿ	ಇತರೆ	ಒಟ್ಟು ರೂ.
ಕಲಾಡಗಿ	೮೦೦	೭೦೦	೪೬೦	೧೦೦	೧೪೦	೧೬೦	೨,೧೬೦
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೧,೨೪೦	೧೫೦	೬,೨೨೦	೪೦೦	೪೪೦	೬೪೦	೧೦,೧೨೦
ವಿಜಾಪುರ	೬೯೦	೧೨೫೦	೧,೪೧೦	೩೬೦	೪೦	೩೧೦	೪,೦೪೦
ಇಳಕೆಲ್ಲಾ	೨,೪೨೦	೧೬೦	೧೫೨	೧೬೦	೧೪೦	೨,೫೨೦	೬,೬೨೦
ಒಟ್ಟು	೫,೪೫೦	೧,೨೬೦	೧೦,೫೬೦	೬೪೦	೪೪೦	೨,೬೨೦	೨೦೮೦

ಅಧಾರ: ಮುಂಬೈ ಇಲಾಖಾ ಗೆಬೆಟಿಯರ್, ವೆಂಕಟ ರಂಗೋ ಕಟ್ಟಿ ೧೯೮೨.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಹಾಗೂ ವಿಜಾಪುರ ನಗರಸಭೆಗಳನ್ನು ೧೯೭೫-೭೬ ರಲ್ಲಿ ಬರೋ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಂದು ಸಾರಲಾಯಿತು. ನಂತರದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ, ನಗರಸಭೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ಕಾಲನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಳಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದು ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಪುರಸಭೆಗಳ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಮೀಸಲಾತಿ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮೀಸಲಾತಿ ಇತ್ತು. ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೯೫೦ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ, ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಇತ್ತು. ಈ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮುಂಬೈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾನೂನಿನ್ನೆಯ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಮೀಸಲಾತಿಯು ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ, ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ೧೯೫೦ರವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮುಂದಿನ ಉ ವಿಧಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಈ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಪರಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂಬೈ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ ಕಾನೂನು ಗಳಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿನೇಷನ್ ಕಾನೂನು ಗಳೇಗೆ, ಮುಂಬೈ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಾನೂನು -೧೯೫೧, ಮುಂಬೈ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಕಾನೂನು-೧೯೫೫, ಮುಂಬೈ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾನೂನು-೧೯೫೨, ಮುಂಬೈ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಬರೋ ಕಾನೂನು-೧೯೫೫, ಮುಂಬೈ ಲೋಕಲ್ ಘಂಡ್ ಆಡಿಟ್ ಕಾನೂನು-೧೯೫೧, ಮುಂಬೈ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾನೂನು-೧೯೫೧.

ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯು ಒಟ್ಟು ೪೫ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ರಚನೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಭ್ಯರು ಲೋಕಸಭೆ (ಸಂಸದ್) ಸದಸ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು, ೧೨ ಜನ

ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು, ೧೧ ಜನ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಒವೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಒವೆ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ೧೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾದಿಕಾರಿಯು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಾಯಕರು ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ಕ್ರೀಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ, ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚಗಳ ಪರಿಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ೧೦ತಹ ಸಹಕಾರ ಇದು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದು ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಾಗಲಿ ಆಸ್ತಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಎಲ್ಲಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು

ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಅಯ್ಯೆಯು ವಯಸ್ಸು ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಇದ್ದು, ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಅಯ್ಯೆಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಯ್ಯೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಸಲಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ತಾಲೂಕು ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ೧೧ ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಅಯ್ಯೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮೀರಿಯವ ತಾಲೂಕು ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ೧೨ ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಅಯ್ಯೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಲೂಕಿನ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ರಸ್ತೆ, ದುರಸ್ತಿ, ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಇಲಾಖೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ವಹಕೆ, ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಮರಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಭಳಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಥಾಪಿತ ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಮೂಲಗಳು ಈ ಮಂಡಳಿಗಳ ಆದಾಯಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೨.೧೨೫

ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳ ಗ್ರಾಮ-ಇಂರಿಂದ ಗ್ರಾಮ-ಇಂರಿನ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವರ. (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಹೆಸರು	ಗ್ರಾಮ-ಇಂ		ಗ್ರಾಮ-ಇಂ		ಗ್ರಾಮ-ಇಂ	
	ಆದಾಯ	ವೆಚ್ಚ	ಆದಾಯ	ವೆಚ್ಚ	ಆದಾಯ	ವೆಚ್ಚ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
ಬಾದಾಮಿ	೨೪,೨೪೫	೧೨,೨೫,೧೦೫	೨೫,೧೨೫	೧೨,೨೫	೧೨,೨೫,೧೦೫	೧೨,೨೫,೧೦೫
ಬಾಗಲ್ಕೋಟೆ	೨೫,೧೨೫	೧೨,೨೫	೨೨,೧೨೫	೨೨,೧೨೫	೨೫,೧೨೫	೧೨,೨೫,೧೦೫

೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭
ಒಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	೩೦,೮೫೧	೧,೬೬,೪೪೪	೧,೨೭,೨೨೪	೩,೧೫,೨೫೯	೧,೬೬,೪೪೦	೨,೫೨,೨೨೨
ವಿಚಾಪುರ	೧,೨೨,೫೨೮	೧,೨೨,೫೨೮	೧,೦೨,೫೫೪	೧,೬೦,೨೨೪	೨,೬೬,೪೨೨	೨,೫೬,೨೦೫
ಬೀಳಿಗಿ	೫೬,೬೮೧	೫೬,೦೮೨	೪೬,೫೬೨	೪೬,೪೬೨	೬೬,೨೬೨	೨೮,೪೮೨
ಹುನಗುಂದ	೧,೬೪,೪೬೨	೧,೬೪,೪೬೨	೪೬,೮೬೪	೧,೬೪,೨೬೨	೧,೬೬,೪೦೬	೧,೬೬,೪೦೬
೪೦ಡಿ	೫೮,೫೨೨	೯೫,೬೫೮	೧೫,೫೫೨	೪೨,೨೫೯	೧,೫೨,೫೫೦	೨,೧೨,೫೫೦
ಜಮುನಿಂದಿ	೫೨,೬೨೬	೨೫,೨೦೦	೧,೧೦,೨೨೫	೨೨,೨೨೫	೧,೧೬,೨೬೨	೧,೫೪,೨೦೨
ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ	೫೫,೨೮೮	೧,೦೬,೮೫೫	೯,೯೨,೨೬೮	೧,೫೨,೬೮೮	೧,೦೬,೯೯೫	೧೫,೫೫೦
ಮುಧೋಳ	೬೪,೮೫೫	೯೯,೧೧೪	೪೪,೮೫೦	೧,೬೬,೬೭೨	೧,೬೬,೬೮೮	೧,೬೬,೧೦೬
ಸಿಂದಿಗಿ	೧,೨೨,೦೨೬	೯೬,೪೮೨	೫೫,೫೮೨	೧,೦೨,೧೨೧	೧,೧೦,೫೨೨	೧,೬೬,೫೮೦
ಜಲ್ಲಾ ಹೊತ್ತು	೯,೧೮,೪೬೮	೧೨,೧೫,೪೬೮	೧೦,೨೮,೦೨೮	೧೨,೫೬,೫೮೮	೧೪,೪೨,೫೮೮	೧೨,೪೨,೫೯೮

ಮೈಸೂರು ಪುರಸಭೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ

ಮೈಸೂರು ಪುರಸಭೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೬೪), ೧೯೬೪ ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದು ಒಂದು ಸಮೃದ್ಧಾದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಥಮ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ ಪ್ರತಿ ೨೦,೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ೧೫ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಂತೆ ಹಾಗೂ ನಂತರದ ೧೦,೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನಾಲ್ಕುರಂತೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಯ್ದೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ೫೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ೫೦,೦೦೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೂರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪುರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಬಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪುರಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಟ್ಟೆಷಟ್ಟಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಗರಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಶೇ. ೧೮ ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶೇ.೨೦ ಮಹಿಳೆಯರು ಮೀಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಪಂಗಡದವರ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪುರಸಭೆ ಶೇ. ೧೮ರ ಹಂತವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಇಂಜನ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿಕ್ಷಿಯನ್ನು ಪುರಸಭೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೇಂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಆಗಿದ್ದ ವಿಚಾಪುರವು ಈ ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ ನಗರಸಭೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೬೪ರ ಗಂನೇ ಅನುಭೂತಿದ್ದ ರೀತ್ಯೇ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಏಳು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು, ಚೊನ್ನಾಮುನಿಸಿಪಾಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾದವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೋವ್ವೆಕ ರೀ.೧೦೫ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ପ୍ରକାଶକ

କାହାର ପାଇଁ କାହାର ଲାଗୁ ହେବାର ଜାଣିବା ପାଇଁ ନାହିଁ ।

(మంగళ)

ಕೋಟ್ಯೂಕ್: ೧೨.೦೫

ಪುರಸಭೆ/ನಗರಸಭೆ	ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ	ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ಅಯ್ಯಿಯಾದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
ವಿಜಾಪುರ	೩೫	೩೮
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೩೦	೨೯
ಗುರ್ಬಿದಗ್ನಾಡು	೩೦	೧೯
ಇಳಕಲ್	೨೦	೧೯
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೨೫	೧೯
ರಬಕವಿ- ಬನಹಟ್ಟೆ	೨೮	೧೯

ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಚ್ಛೇದ ಇರ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ೧೦,೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ ಪಟ್ಟಣಗಳಾದ ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ, ತಾಳಿಕೋಟೆ, ಸೂಲಿಭಾವಿ, ಹುನಗುಂದ, ಇಂಡಿ ಹಾಗೂ ತೇರದಾಳಿಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಇಲಾಖೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಇವರ ನೇರವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಇವು ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥಿ ಪುರಸಭೆ ಕಾನೂನು ರಾಷ್ಟ್ರಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿ ಕಾನೂನು (ರಾಜ್ಯಾರ್ಥಿ ವ್ಯಾಪಕ ತಿದ್ದುವಿದಿ ತರುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಧಿಕ ಮತದಾರರ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಂದ ಗಳಿಸುತ್ತಿರು). ಕಡ್ಡಾಯ ವಿವೇಚನಾಧಿನ ಎಂದು ಪುರಸಭೆ, ನಗರಸಭೆಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ವಿವೇಚನಾಧಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಯು ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವೇಚನಾಧಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆಯ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದಾಯಗಳಿಂದರೆ ಅನ್ನಿತಿಗೆ, ವಾಹನತೆರಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಕರ ಹಿನ್ನೆಲ್ಲಾಂಶದಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅದಾಯಗಳಿಂದರೆ ಅನ್ನಿತಿಗೆ, ವಾಹನತೆರಿಗೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಕರ ನೀರಿನಕರ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇವಿನ ಸುಂಕ, ಮುಂತಾದುವುಗಳು. ಇದಲ್ಲದೇ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸಹಾಯಧನ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಧನ, ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಇತರ ಅದಾಯ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ ಕಾನೂನಿನನ್ನು ವ್ಯತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ತನ್ನ ದೇ ಆದ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ನ್ಯಾಯಸಮೂಹ ತೀರ್ಪಣನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಐರಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಇಗೊಂಡ ಸಮಿತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಆದರ ಪ್ರಥಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಅಯ್ಯಿಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಓವರನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಅನುಚಿತ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಭೂತತೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಅನುಚಿತ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಭೂತತೆ

ಇದ್ದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಗುಮಾಸ್ತ (ಜ್ಯುಡಿಸಿಯಲ್ಲಾ ಕ್ರೊಡ್)ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಚೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರೋಳಿರ ಗೃಹವಿಾತೆಯ ಆದೇಶದಂತೆ ವಿಚಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿದ್ದವು. ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ನಡೆವಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ತೀರ್ಮೀನ ವಿರುದ್ಧ ಮನವಿ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಸೆಷನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಾಲಿಸಿರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವಾಗಳ ಪ್ರಮುಖತೆ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ, ಸ್ವಾಳೀಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇವೇ ಮುಂತಾದವು 'ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್' ದ ಕಲ್ಯಾನೆಯ ಸಕ್ತೆಯುತೆ ಅಂತರ್ಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ಫೂಟನೆಯ ನಂತರ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೇಣುರಿಂದ ಸಮಗ್ರವಾದ ವಿಕರೂಪದ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾನೂನಿನನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು, ಅವಾಗಳ ಹಳ್ಳಿಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಉಗ್ರಾಂಡಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಂಸದ್ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದವರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಬಹುಪಾಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚೆಯುವಟಿಗಳು ತಾಲೂಕು ಮಂಡಳಿಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಾಲಿಸಿರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಹೊಸ 'ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್' ಕಾನೂನಿಗಳನ್ನು ರೂಪಾಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನನ್ನು ರೂಪಾಲಿಸಿ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೪೯ ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕಾನೂನಿಗಳನ್ನು ರೂಪಾಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನನ್ನು ಮೂರು ತರಲಾಯಿತು. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ರೂಪಾಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ಈ ಕಾನೂನಿನನ್ನು ಯೊರು ಹಂತದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದೇ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಂಡಿರುವ 'ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತ್' ಗಳು ಹೊನೆಯವರೆಗೂ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಮೇಲಿನ ಹಂತದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ ಅಧಿನಿದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂತರದ ಸರಕಾರದಂತೆ ವ್ಯಾಪಕ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಬಹುಪಾಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ ಹಾಗೂ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗಿಂತ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ವಿಸ್ತರವಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಾಪಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಂದ ಇವರಕ್ಕೆ ಮೀರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮಗುಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಂಂ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ರೂಪಿತಿವ್ಯು ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಶೇ.೨೫ ಸ್ಕ್ಯಾನರಗಳು

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದವು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದು ಇದು ರೋಗಿರವರಿಗೆ ಮಂದುವರೆಯತ್ತು.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾ ತಾಲೂಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಇಂ ಹೊಬಳಿಗಳು ಇದ್ದು ರೋಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ಗ್ರಾಮದಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂತರವೇ ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಇಂದ ಮಂಡಳ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡವು. ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಂಡಳ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂಡಿ-೧೦, ಸಿಂಡಿಗಿ-೧೮, ವಿಜಾಪುರ-೨೫, ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ-೧೫, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ-೧೫, ಜಮ್ಮಿರಂಡಿ-೧೫, ಬೀಳಿಗಿ-೯, ಮುಧೋಳ-೧೦, ಬಾಗಲಕೋಟೆ-೧೦, ಬಾದಾಮಿ-೧೪, ಹುನಗುಂದ-೧೫, ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ-೩,೫೫೮ ಆಗಿತ್ತು.

ಕನಾಟಕ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯೇನ್

ಪಂಚಾಯತ್ರೋ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನಾನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಯುತವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ರೋ ರಾಜ್ಯ ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯೇನ್ ಮುಂದಿರುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ ಗ್ರಾಮದಿನ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯೇನ್ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂಬ್ರಿಕರ್ಣ, ದಕ್ಷತೆ, ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ ಮಂಡಳಗಳ ರಚನೆ ಮುಂತಾದ ಸತ್ಯಯುತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯೇನ್ ಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂಡಳ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ರದ್ದಾದವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಬದಗಿಸಲಾಯಿತು. ಪಂಚಾಯತ್ರೋ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಸಂಪಿಥಾನದ ಇನ್ನೇ ವಿಧಿಯ ಎಲ್ಲಾ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಗ್ರ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕನಾಟಕವು ದೇಶದ ಪ್ರಥಮ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬುನಾದಿ ಎನಿಸಿದೆ. ಬಹು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು, ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ರೋಗಿರ ಕಾರ್ಯೇನ್ ಯನ್ನು ಐದರಿಂದ ಏಳು ಸಾವಿರ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆವ್ಯಳ್ಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ, ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಟು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ರಚನೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ (ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ) ಅ,೫೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯೇನ್ ಯನ್ನು ಇ,೬೪೫ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡವು. ಈ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಇಂದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಬದು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಈ ಚುನಾವಣೆ ವಿಶ್ವವೇನಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಚುನಾವಣೆಯು ಜನ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಅಸೂಯೆ, ದ್ವೇಷ ಹಾಗೂ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಎದೆಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಆಯ್ದುಯಾಗುವ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದವ್ಯು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು

ಮಹಳೆಯರೀಗೆ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವಾನಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕಾಲ್ಪಿಸಿಕಾರಿಸುವದು. ಈ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಮುಂತಾದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುದ್ದೆಗಳಿಗೂ ಏಂಸಲಾಟಿ-ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸದಸ್ಯರ ನಾಮಕರಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದಾಗಿದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ಮತದಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ನಿಯಮದಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಆರು ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಲೇಬೇಕು. ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವರು. ಪಂಚಾಯತಿ ಆಡಳಿತ ಪರದಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಯೋಜನೆ ಪರದಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳಬಹುದಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಆಗಾಗ ನೀಡುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಘರಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಹಭಾಜ್ಯ, ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಹಾಗೂ ಜನರ ಯೋಗಕ್ಕೇಮ, ವರಯಸ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ ಚಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವು ಗ್ರಾಮಸಭೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿವೆ. ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ವರದು ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಸಮರ್ಪಕ ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ಪಾರ್ಕೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಗ್ರಾಮ ನೈಮಣ್ಯ ಮುಂತಾದವ್ಯಾಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾರ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಇಂ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳಿಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ನೈಮಣ್ಯಲ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಯೋಗ್ಯ ಪಾಲನೆ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರ್ವಕೆ, ರಸ್ತೆ ದೀರ್ಘ, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪಶುಸಂಗೊಳಿಸನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ, ಗ್ರಾಮವಸತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಾಧಿಕಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲವಾರು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಾವುವೆಂದರೆ ಮನಗಂಡಾಯ, ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಂದಾಯ, ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ, ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ, ಮೋಶಾರ್ ವಾಹನ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರ ವಾಹನಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸುಂಕ, ಚಾತ್ರ, ಸುಂಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕಾರ ಭೂಕರಂಡಾಯದ ಮೇಲ ವಿಧಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಉಪತೆರಿಗೆ (ಸೆಸ್) ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯೀ ಗಣರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕರೆ ಒಂದರಂತೆ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡವೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಗಳಂತೆ ಇವೂ ಸಹ ಚೆನಾಯಿತೆ

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಒಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅವರು ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಯಾಯ ತಾಲೂಕನಲ್ಲಿ ರುವ ನಗರಸಭೆ ಹಾಗೂ ಪುರಸಭೆಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಿಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ೧೦ ಜನ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಈ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆಯಾಯ ತಾಲೂಕಿನ ಮತ್ತದಾರರಿಂದು ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ತಾಲೂಕನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಶಾಸಕರನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಸಮಿತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಯಾಯ ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಒಳಗೆ ಭಾಗದವ್ಯು ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಸರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಪರ್ವದವರಿಗೆ ಆಯ್ದು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಪರಿಷತ್ವ ಜಾತಿ, ಪರಿಷತ್ವ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೂಲಭ್ಯವಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ ಅಗಿದ್ದು, ಅವರು ತಾಲೂಕುವಾರು ಹಂಚಿಕೆ ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದು. ವಿಚಾಪುರ-೨೯, ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ-೨೪, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳೆ-೧೮, ಇಂಡಿ-೨೫, ಸಿಂಧರಿ-೨೬, ಬಾಗಲಕೋಟೆ-೧೪, ಬಾದಾಮಿ-೧೯, ಹುನಗುಂದ-೧೯, ಜಮಿಖಂಡಿ-೨೦, ಮುಧೋಳೆ-೧೯, ಮತ್ತು ಬೀಳಿಗಿ-೧೨.

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಪಂಚಾಯತ್ರೆ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಾನ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಪಾಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕಿದ್ದು, ಇದರ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ನಗರಸಭೆ ಹಾಗೂ ಪುರಸಭೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಉಳಿದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಮಿತಿಯು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನಲ್ಲಿದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ, ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಎರಡು ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಳು ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ರೆಗಳ ಆಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ೪೦ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿರುವರು. ಒಟ್ಟು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಇ/ಇ ರಮ್ಮೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ತವ್ಯಗಳು: ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪೀಸಿ ಅನುಮಾನಗೊಳಿಸುವುದು ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ರೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮರಸ್ಯ ವಿರೋಧವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣ ಮುಂತಾದವು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಸುಮಾರು ೫೦ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಆಡಳಿತ

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಏರಡು ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆಯ ಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮಹಿಸುವುದು. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಒಟ್ಟಿಗೆಯಾದ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ನಕಲನ್ನು ವಿಭಾಗಿಯ ಆಯುಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಒಗೊಂಡ ಬದು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅವರು ಯಾವುವೆಂದರೆ ೧) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಿತಿ ೨) ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕೆ ತಪಾಸಕೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ೩) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ೪) ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ೫) ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮಾನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಕಕ್ಕೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪರಮಾಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪಶ್ಿನಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವರು. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವರು. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯ ಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಶಾಮಕಾರಿಯಾದ ಅನುಮಾನ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಬಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಧಾತೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನಾವುದೇ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಚುನಾವಣೆ ಅಯೋಗ ರಚಿಸಿದೆ. ದಿಸೆಂಬರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ರಾಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಅದ ಪಂಚಾಯತ್ರಾ ಘಂಡ್ ಇದೆ. ಇದು ೧) ರಾಜ್ಯ ಸಂಚಿತ ನಿರ್ಥಿಯಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡ ಹಣ, ೨) ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನ ೩) ಸಾಲಗಳು ೪) ಮುಂಗಡೆಗಳು ೫) ವಂತಿಕೆಗಳು ೬) ಆಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಬಾಡಿಗೆ ಹಣ ೭) ವಿವಿಧ ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕಗಳು ೮) ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ತನ್ನ ಆದಾಯದ ಶೀ. ಅಂಕೆ ಕಡೆಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ, ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರು: ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ-ಗಳ, ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗೆಗೆ, ಹಿಂದುಜಿದ ವರ್ಗೆ ಎ-ಒ, ಬಿ-ಒ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮುಂತಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ.

ಬಹುಮಾನ ಯೋಜನೆ

ಷ್ಟೋಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಪುರಸಭೆ, ನಗರಸಭೆಗಳು ನಾಗರಿಕ ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಧಾರಕ್ತವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಗತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಬಹುಮಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪುರಸಭೆ, ನಗರಸಭೆಗಳೂ ಪಾಲೇಜ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ವಂತಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಗೊಂಡ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಂ ಲಕ್ಷ ರೂ. ನಗರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಇಂ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ರೂ. ಐದು ಲಕ್ಷ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ ಪುರಸಭೆಯು ಉತ್ತಮ ಪುರಸಭೆ ಎಂದು ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ

ಪದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದವರ್ತಿಯಿಂದ ರೂಪ್ಯಗೊಂಡಿದ್ದು, ಒಂದು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳು, ಮುದ್ದುಮುತ್ತು ಸ್ನಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸದರಿ ಯೋಜನೆ ಇದ್ದು, ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೋಳ ಮತ್ತು ಜಮಿಂದಿ ಮುಂತಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ನಗರ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ

ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಸರಹಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ವಿಧಾನ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತದೆ. ೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಜಕಾತಿ (ಅಕ್ಷಯ) ಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪುರಸಭೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿಂದಾದ ಜಕಾತಿಯು ಅವುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘರ್ಷತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅನುಭೋಗ, ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅನುದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಇತರೆ ಅನುದಾನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡುತ್ತದೆ. ೧೯೯೨ರಿಂದ ಸರಕಾರವು ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಉಂಟಾಗಿ ಏಂದು ಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಶೇ. ೨೦ ಒಂದರಿಂದ ಜಂ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. ೨೫,೦೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಹಿವಾಟಿ ನಡೆಸುವ ವರ್ತಕರು ಅವರ ಹೆಸರು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ ನಗರಸಭೆಗಳು; ಜಮಿಂದಿ, ರಬಕವಿ, ಬನಹಟ್ಟಿ, ಮುಂದೋಳ, ಇಂಡಿ, ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ, ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ, ಗುಳೀದೆಗುಡ್ಡ, ಕೆರಾರು, ತಾಳಕೋಟಿ, ಸಿಂಧಗಿ, ಇಳಕಲ್ಳಾಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗಳು; ಬಾದಾಮಿ, ತೇರದಾಳ, ಹುನಗುಂದಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶ ಕಮಿಟಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ, ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅವುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ವರ್ಷ, ರಚನೆ, ಅವು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಹೊಕಾಸು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಜಾಪುರ ನಗರಸಭೆ

ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜಾಪುರ ನಗರವು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಾಗಿ ರೂಪ್ಯಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇದು ಸತ್ತಾರ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಅಧಿನೇತ್ರೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅಂದಿನ ಸಹಾಯಕ ಅಯುಕ್ತರು ಹಾಗೂ ತಹಸೀಲ್‌ರ ರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದರು. ೧೯೬೫ ರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪುರಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎರಡರಿಂದ ಗಂ ಕ್ಕೆ ಪರಿತು. ನಂತರ ಲೆಲ್ಲಾ ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬುನಾವಣೆ ನಡೆದು ವಿಜಾಪುರ ಆರು ವಾರ್ಡಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಆರು ಜನ ಕಮಿಟನರ್‌ರು ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಒಟ್ಟು ೧೫ ಜನ ಕಮಿಟನರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡವರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೭೦-೭೧ರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೦,೧೨೩ ಆಗಿದ್ದು ಆಗಿನ ಪುರಸಭೆ

ಆದಾಯವು ರೂ. ೪,೫೬೦ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚುವು ರೂ. ೪,೧೮೦ ಆಗಿತ್ತು. ವಿಜಾಪುರವನ್ನು ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ (ನಗರಸಚಿ) ಯಾಗಿ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರಸಭೆಯು ಆಗ ಇನ್ನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಉತ್ತಮ ತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೩೦ಕ್ಕೆ ಏರಿದ್ದು, ಅಳಿ ಜನ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಆರು ಜನ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಲಾ ಆಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಅಧಿಕಾರೇತರ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಹತ್ತು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು. ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ, ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿಯ ಅನ್ವಯ ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಇಂ ಆಯಿತು.

ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧,೪೨,೩೫೬ ಹಾಗೂ ೧,೫೬,೬೫೬ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಒಟ್ಟು ಅಸ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ೨೨,೫೦೦ ಇದ್ದು, ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ೨೨,೦೦೦ ಆಗಿದೆ. ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ನಾಲ್ಕು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ (ಎ) ೧೦, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ (ಬಿ) ಎರಡು ಸಾಮಾನ್ಯ-ಇಂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಇಳಿ ಜನ ಆಯ್ದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಾ ಆಗಿದೆ.

ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಪೂರ್ವೇಕೆ

ವಿಜಾಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ಭೂತನಾಳಕೆರೆ ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದ ಜನತೆಗೆ ಬಾವಿಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಜಲಮೂಲಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮಹಿಳೆಯ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಇಂಗಿರಿಂದ ಇಂಗಿರವರೆಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ನೀರಿನ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತು. ತಾಜಬಾವಾಡಿ ಬಾವಿಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ನಗರ ಬಾವಿಗಳು ಬೃತ್ತಿ ಜನರು ಕಂಗಾಲಾಗಿ ದೂರ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುವಂತಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಜನರ ಪರದಾಟವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳೆಸಲು ನಗರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೊಂಡು ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಆಗಿನ ಬಾಂಬಿ ಸಕಾರ ಇಂಗಿರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನಿಟಿ ಇಂಜಿಯರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ಬಾಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು ವಿಜಾಪುರದ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿತು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚು ದಬ್ಬಗೆ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸಫೇಗಳು ನಡೆದು, ಹತ್ತಿರದ ಭೂತನಾಳಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಅಂದಾಜು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳಿಸಲು ಸರಕಾರದಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಿತು. ಭೂತನಾಳಕೆರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಕೆರೆಯಿಂದ ಎಂಟು ಕೆ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ರ್ಯಾಸಿಂಗ್ ಮೇನ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಜೋರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಸುಮಾರು ರೂ. ೬,೮೨,೫೬೬ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ೨.೫ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನೀರು ಸರಬರಾಜುಗೊಳುವಂತಾಯಿತು. ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಾಗ ತಲಾವಾರು ದೂರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರತಿದಿನದ ಪ್ರಮಾಣ ಇಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನಗಳ ಸರಬರಾಜುಗೊಳುವ ನೀರು ನಗರದ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ

ಹೆಚ್ಚುಳಗೊಂಡಂತೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಲ್ಲಿ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಿಂದ ಗಾ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನಗರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಯಕೆಯಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಅದರೂ ಬರಬರುತ್ತಾ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತು ಹೋದಂತೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ ಬಾಹಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೀರು ಕೋಳವೆ ಬಾಹಿಗಳಿಗೆ ಪಂಪಾಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 5 ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದ ವಿಚಾಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು, ಕೃಷ್ಣಾ ಏರಡನೇ ಹಂತದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಇಂಡಿಯಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದ ಕೆನಾಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಿಟರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯವರಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮುಕ್ಕಾಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇಂ.ಇಂ ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚುದ ಈ ಏರಡನೇ ಹಂತದ ಯೋಜನೆಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಇಂ.೨೫ ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚುವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚುವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಕ ನಗರಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ. ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇವೆ. ಖಾಸಗಿ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಂಡಿಯಾ ಆಗಿದ್ದು, ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇಂಡಿಯರಿಂದ ೨೦ ಲಿಟರ್‌ ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ನೀರು ಪೂರ್ಯಕೆಗಾಗಿ ಇಂ.ರೂ.ಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವಿಚಾಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ಇಂಡಿಯರಲ್ಲಿ ಒಳಿಟರಂಡಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು, ಇಂಡಿಯರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಕಾರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಕೆನಾಟಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಿಟರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಂಡು ಇಂಡಿಯರಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಭೆಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪರಾಯಾಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ನಗರಸಭೆಯು ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒಳಿಟರಂಡಿ ಕೊಳಬೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು ಹೊರಿಟರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಇಂ.ಮಿ. ಪ್ರಶ್ನಾಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಇಂ.ಕಿ.ಮಿ. ಕಳ್ಳು ಚರಂಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ಪರ್ಫೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂ.೪೨ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚುಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಲಗುಮ್ಮಟ, ಇಂಡಿಯರಲ್ಲಿ ರೊಚಾ, ಬಾರಾಮಾನ್, ಜೋಡಗುಮ್ಮಟ, ಅಸರ್‌ಮಹಲ್‌ ಹಾಗೂ ಜಾಮಿಯಾ ಮಹಿಳೆ ಇವುಗಳ ಮುಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತು ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಉದ್ದ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ನಗರ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದ್ಯಾನಗಳಾಗಿ ಜಾಗ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ್ದು, ಉದ್ದ್ಯಾನ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ನಗರದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಂತೀರ್ಥ ರಸ್ತೆ ಇಂ.ಕಿ.ಮಿ. ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂತೀರ್ಥ ರಸ್ತೆ ಇಂ.ಕಿ.ಮಿ. ದಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆ ಇಂ.ಕಿ.ಮಿ. ಜೆಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ ಇಂ.ಕಿ.ಮಿ. ಕಳ್ಳುರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಇ.ಆ ಮೀ ಕಲ್ಲು ಹಾಸಿದ ರಸ್ತೆಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಇಂಡಿಯರಲ್ಲಿ ಪರ್ಫೆಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪,೨೦,೮೮೨ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಗರದ ರಸ್ತೆ ದೀಪಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೫,೨೫೪ ಆಗಿದ್ದು ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗಳಗೂ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಾಯಿ ನಗರಸಭೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ಐದು ಪರ್ಫೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧,೧೫,೦೦೦ ರೂ. ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟಾತಿ,

ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಪಂಗಡದವರ ಶ್ರೀಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಗರಸಭೆಯ ತನ್ನ ಅಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಶೇ.೧೮ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ವೆಚ್ಚೆ ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೬೫-೬೬-೫, ೧೯೬೬, ೧೯೬೭, ೧೯೬೮, ೧೯೬೯, ೧೯೭೦ ರೂ., ೧೯೭೧-೭೨-೫, ೧೯೭೩, ೧೯೭೪, ೧೯೭೫ ರೂ. ಆಗಿದೆ.

ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಗರಸಭೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಸಲುವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ, ಸರ್ಕಾರವು ಬಸಿಡಿವೊಂಟಿ ಹಮ್ಮೆಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ೧೯೬೫-೬೬ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದ ಈಗಾಗಲೇ ಇಗ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಇದೇ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ೨೫.೭೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನ್ವಯ ಏಸ್.ಆರ್. ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಗರದ ಧರ್ಮಾರ್ಥದವಾಖಾನೆ ಹತ್ತಿರ ವಾಟಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೪೪.೬೫ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಲ್ಲಿದೆ ಮಂಜೂರಾದ ಯೋಜನೆಗಳಾವುವುದೆರೆ, ದಾಲ್‌ಚಾಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯ್ಜ್ಯ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣ, ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ಲಾಣಾದ ಹತ್ತಿರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಮುದ್ರಾಯ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ, ಖಾಸಗಿ, ವೇತನಗಳಾಗಿ ಜಮೀನು ಸ್ವಾಧೀನಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹಂಚುವುದು ಹಾಗೂ ನಗರ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಉದ್ಯುನವನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು. ಕ್ರಿಡಾ ಮ್ಯಾದಾನಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆಯ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ.

ಹಣಿಕಾಮು

ನಗರಸಭೆಯ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ನಗರ ಬೆಳೆದಂತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳ ಅವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಗಳಿಗಳ ಪ್ರರಸಭೆಯ ಆದಾಯವು ರೂ.೪,೫೬೦ ಆಗಿದ್ದು ವೆಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ೪,೧೮೦ ಆಗಿತ್ತು. ೧೯೬೧-೬೨ ರಿಂದ ೧೯೬೨-೬೩ ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚೆ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದ್ದವಲ್ಲದೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಗಳಿ.೦೬

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಆದಾಯ	ವೆಚ್ಚೆ
೧೯೬೧-೬೨	೧೮.೭೬	೧೬.೧೬
೧೯೬೨-೬೩	೧೮.೬೫	೧೬.೨೪
೧೯೬೩-೬೪	೨೦.೦೫	೧೯.೫೭
೧೯೬೪-೬೫	೨೦.೬೫	೧೬.೬೬

ನಗರ ಸಭೆ ಪಡೆದ ಜಕಾತಿ (ಅಣ್ಯಾಯೋ) ಅನುದಾನ, ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೯೬೦ -೬೧ ರೂ. ೧,೦೮,೫೩,೪೩೦, ೧೯೬೧-೬೨ ರೂ. ೧,೧೮,೬೫,೧೨೫, ೧೯೬೨-೬೩ ರೂ. ೧,೫೪,೪೫,೫೧೮, ೧೯೬೩-೬೪ ರೂ. ೧,೫೪,೦೦,೫೩೦, ೧೯೬೪-೬೫ ರೂ. ೧,೨೨,೧೦,೪೪೨, ೧೯೬೫-೬೬ ರೂ. ೨,೦೨,೨೨,೫೪೫, ೧೯೬೬-೬೭ ರೂ. ೨,೫೧,೫೧,೫೨೦ ಅಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಟ್ಟೆ: ಗತಿ.೦೨

ಇತ್ತೀಚೆನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ನಗರಸಭೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಕಾಗೂ ಸಂದಾಯಗೊಂಡ ಹಣದ ತಾತ್ಕಾರ್ಯ
(ಮಹತ್ವಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.೫೫೬೫)

ವರ್ಷ	ಬೇಡಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ಸಂದಾಯಗೊಂಡ ಹಣ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ
೧೯೫೨-೫೩	೪೨.೫೫	೫೨.೫೫
೧೯೫೩-೫೪	೫೨.೫೫	೫೨.೫೫
೧೯೫೪-೫೫	೬೭.೫೫	೫.೫೫
೧೯೫೫-೫೬	೬೭.೨೫	೫.೫೫
೧೯೫೬-೫೭	೨೦.೨೫	೨೨.೨೫
೧೯೫೭-೫೮	೧೦೨.೫೫	೪೦.೫೫
೧೯೫೮-೫೯	೮೬.೫೫	೬೮.೫೫
೧೯೫೯-೬೦	೧೦೧.೫೫	೬೦.೫೫
೧೯೬೦-೬೧	೧೨೨.೫೫	೧೦೮.೫೩೦
೧೯೬೧-೬೨	೧೫೪.೪೫	೧೫೪.೦೦
೧೯೬೨-೬೩	೧೫೪.೫೧೮	೧೫೪.೫೨೦
೧೯೬೩-೬೪	೧೫೪.೫೨೦	೧೫೪.೫೨೦

ಕೋಟ್ಟೆ: ಗತಿ.೦೮ ನಗರಸಭೆ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳು

ವಿವರ	೧೯೬೪-೬೫ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	೧೯೬೫-೬೬ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ
೦	೨	೩
ಅಸ್ತಿತ್ವಗೆ	೫೫.೫೨	೬೬.೫೧
ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಾಸನ	೦.೫೫	೦.೫೫
ಮನರಂಜನ ಶಾಸನ	೫.೫೫	೧೦.೫೫
ವಾಹನ ಶಾಸನ	೧೫.೫೦	೧೨.೫೦

೧	೨	೩
ಕಟ್ಟಡ ಅನುಮತಿ ಶುಲ್ಕ	೦.೫೭	೪.೬೯
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ	೦.೦೬	೪.೦೪
ಜಮೀನು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಾಡಿಗೆ	೨೬.೨೬	೧೮೦.೨೨
ಲ್ಯಾಸೆನ್ಸ್ ಶುಲ್ಕ	೨.೦೬	೨.೨೮

ಮೋಷ್ಟುಕ:೧೨.೦೯

ಕರ್ತವ್ಯದ ೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಚರಂಡಿ ಕಾಗು ಬೀದಿ ದೀಪಗಳಾಗಿ ನಗರಸಚಿ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚು. (ಲಕ್ಷ್ಮಣ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ರಸ್ತೆ	ಚರಂಡಿ	ಬೇದಿ ದೀಪಗಳು
೧೯೭೦-೭೧	೨೫.೭೪	೪.೩೬	೧೫.೧೮
೧೯೭೧-೭೨	೮೦.೬೭	೧೨.೨೫	೧೦.೬೪
೧೯೭೨-೭೩	೪೫.೫೫	೬.೫೦	೬.೫೨
೧೯೭೩-೭೪	೪೬.೨೬	೧೨.೬೫	೬.೨೨
೧೯೭೪-೭೫	೧೨೨.೫೬	೨೨.೦೨	೨೦.೨೦
೧೯೭೫-೭೬	೬೫.೪೦	೧೯.೫೨	೪೪.೦೪
೧೯೭೬-೭೭	೧೪೬.೧೮	೪೨.೨೪	೨೬.೭೬

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರ ಸಭೆ

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಾಪಾರೋದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾದ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಉಡ್ಲಾರಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಆಗ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ನಗರವು ೧೯.೫೫ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ೨೦ ಜನ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಜಿ ಜನ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ೧೯೦೧ರ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಉಂಟಾಗಿರಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ (ಬರೋ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ)ಯಾಗಿದ್ದ ಇಂಜನ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ್ದಿತು. ನಂತರ ಉಡ್ಲಾರಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಪುರಸಭೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಪುರಸಭೆಯು ೧೯೬೪ರ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಇಂಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ಜನಕಲ್ಯಾಣ ಧ್ಯಾನಿಯಿಂದ ಇದು ಮೂರು ಉಪಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಅವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೧) ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ೨) ಸ್ಕೂಲಿಟರ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಕಾಪ್ನೆನಲಿ ಕಮಿಟಿ ೩) ವರ್ಕೋಫ್ ಕಮಿಟಿ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ೧೯೬೬ ರಲ್ಲಿ ಇಗ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಿತು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೂರು ಸ್ಕೂಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ

ಮೀಸಲಾಗಿದಲಾಗಿತ್ತು. ಪುರಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧಾಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸದಸ್ಯರಿಗಿತ್ತು. ಪುರಸಭೆ ಎಂಟು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಿತು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಣರಾಜ್ಯ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದವು. ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಏದು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ನಾಮಕರಣಗೊಂಡವರಾಗಿದ್ದು ಮೂರು ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

ನಗರದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಗಣರಾಜ್ಯ ಗಣರಾಜ್ಯ ಉಲ್ಲಂಘನ್ ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨,೧೨೫ ಇದ್ದಿತು. ನಗರವನ್ನು ಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇಂದಿನ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಗರದ ಸರಾಸರಿ ಕರಭಾರ ಗಣರಾಜ್ಯ ರಲ್ಲಿ ೬೦ ರೂ. ಹಾಗೂ ಗಣರಾಜ್ಯ ರಲ್ಲಿ ೬೯ ರೂ. ಆಗಿದ್ದಿತು. ನಗರವು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ನಗರದ ಸುತ್ತಲೂ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗಳು ಮೈಚಾಚಿಕೋಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಗಣರಾಜ್ಯ ನಗರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗಳು ರೂಪಿಸುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಿಸುವುದು, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸುಧಾರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ರೂಪರೇಷನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ನಂತರ ಗಣರಾಜ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಬಾರಿಗೆ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ನಗರವು ಸೇರಿದಂತೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಇಂದಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಫೋಟೋಸಲಾಯಿತು. ನಗರಸಭೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿನ್ಯಾಸಯೋಜನೆಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ನಗರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗಳಾದ ೧)ಕನಾಟಕ ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾಲೋನಿ ೨)ಕನಾಟಕ ವಿದ್ಯೂತ್ ಮಂಡಳಿ ಬಡಾವಣೆ ೩)ಗುರು ಬಸವ ಕಾಲೋನಿ ೪) ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಹೋಸಿಂಗ್ ಸೋಸೈಟಿ ಕಾಲೋನಿ ೫)ವಿಜಯನಗರ ಬಡಾವಣೆ ೬)ವಿದ್ಯಾಗಿರಿ ಬಡಾವಣೆ ೭) ರೂಪಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪರ್ಸ್ ಬಡಾವಣೆ ಆಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೨೦ ಆಗಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ಇವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಗಳ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪುರಸಭೆ ಇಂ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಜನಸಹಾಯದಿಂದ ಇಂ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಣರಾಜ್ಯ ಗ್ರಹಣಂಡಿ ರಚನೆಗೊಂಡು ಸುಮಾರು ೫೫ ವರ್ಷ ಇಂದಿನಲ್ಲಿ ೪೨೦ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಸ್ನೇಹಾಲೀಕರಣ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯೂತ್ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಗುರಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಹೋಸಿಂಗ್ ಸೋಸೈಟಿಯ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ.

ನೀರು ಹೂರ್ಕೆ

ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಏದು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿಯ ಫೋಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಮೂಲದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೂಲ ಯೋಜನೆ ಗಣರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಂತಗೊಂಡಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ತಗ್ರಲಿದ ವೆಚ್ಚೆವು ೧೯ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳ ನೀರು ಶೇಖರಣಾಗಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳ ಶುದ್ಧಿಕರಿಸಿದ ನೀರು ನಗರದ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಪೂರ್ವೇಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ಬೇಡಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಗರದ ವಿವಿಧ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೨೭ ಕೋಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೫೫ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೂತ್ ಪಂಪ್ ಹಾಗೂ ಗಾಲಿ ೧೨೦ ಕೆ.ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಏರಡು ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮಗಳ ನೀರು ಹೂರ್ಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ನಗರದ ಬಹು ಭಾಗವು ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮೈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಿನ್ನೆರಿನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಕಾರಣ ಮೂಲ ನೀರು ಪೂರ್ಯಕೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ರಣಕ್ಕಿರಿಯಿಂದ ನಗರಸಭೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಂದಿದೆ. ಸಮೀಕ್ಷಾ ಹವೇಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೀರು ಪೂರ್ಯಕೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕ್ರಾಂತಿಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಯ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗಳಿ.೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ಜೀವವಿಷಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ರೂ.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗೆ ರಣಕ್ಕಿ.೬೬ ತಗುಲಿದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚು ೩೮.೬೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣ ಗಂ.೦೮ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆಗಿವೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಳವಡಿಸಲಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಂ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ನಲ್ಲಿಗಳು ೫,೫೧೦ ಆಗಿವೆ.

ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮೈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾಣಗೊಂಡಾಗ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣಪುರದ ಆಂಕಟಪ್ಪಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ೬೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳು (೬೦,೦೦೦ ಹಕ್ಕೀರ್ಲೋ ಪ್ರದೇಶವು) ಅಲ್ಲದೆ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ನಗರದ ಬಹುಭಾಗ ಸೇರಿಕೊಂಡಂತೆ ೪೫,೦೦೦ ಮನೆಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಲಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿಕ ಸರ್ಕಾರವು, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸರ್ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ೪೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಏರಡನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ೬೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಲಿದ್ದು ೪೫,೦೦೦ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿ ಕರ್ತೀದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸರ್ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಬಳಿಯ ನವನಗರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ನೀಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. (ಮುಳುಗಡೆ ಆಗಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಭಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ) ನವನಗರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಮ್ಲ್ಯಾ

ನಗರಸಭೆ ವತ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾತಿ ಗೃಹ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ರಣಕ್ಕಿರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮೈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆಯು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪುಲ ಹೊರುವ ಪೆದ್ದ ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಡಬ್ಬ ಪಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸೆಟ್ಲ್ಯೂಲ್ ಪಾಯಿಖಾನೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರದ ಸ್ವೇಮ್ಲ್ಯಾ ಕಾಪಾಡಲು ರೂ.೨೦ ಜನ ಪೊರ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಗರ ಸಭೆ ನೇಮಿಸಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಏರಡು ಉದ್ದಾನ ವನಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆ ನಿರ್ವಹಣೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ರಾಣಿ ಕತ್ತಾರ ಚಿನ್ನಮೈ ಉದ್ದಾನ ರಣಕ್ಕಿರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ನಗರದಲ್ಲಿ ರಣಕ್ಕಿರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಿದ ರಸ್ತೆಗಳ ಉದ್ದ ರಣಕ್ಕಿ.೬೫ ಕಿ.ಮೀ. ಅಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ ಇ.೨೬ ಕಿ.ಮೀ. ದಾಂಬರ ರಸ್ತೆ ಇ.೫೬ ಕಿ.ಮೀ, ಕಲ್ಲುಹಾಸು ರಸ್ತೆ ಗಂ.೪೨ ಕಿ.ಮೀ, ಜೆಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ರಸ್ತೆ ಇ.೪೫ ಕಿ.ಮೀ, ಗರಸು ರಸ್ತೆ ಇ.೨೦ ಕಿ.ಮೀ ಆಗಿವೆ.

ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ನಗರಕ್ಕೆ ರಣಕ್ಕಿರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ರಣಕ್ಕಿರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ನಗರದಲ್ಲಿ ೨,೧೫೦ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳು, ೨೫,೦೦೦ ಮನೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಹಾಗೂ ೨೨,೦೦೦ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇವೆ.

ನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨,೦೦೦ ಆಗಿದ್ದು ಆ,೬೫ ಜನ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಗರಸಭೆ ರೂ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಆರು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು

ಅಕ್ಷಯ್ಯು ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ರದ್ದುಗೊವ ಮೊದಲು ನಗರಸಭೆಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಾಟಿಕೆ ಅಕ್ಷಯ್ಯು ಇಂ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಷಯ್ಯು ರದ್ದುದೆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆ ಪಡೆದ ಅನುದಾನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂ., ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೭೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಾಗೂ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೮೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ಲಷ್ಟ ಚಾತಿ, ಪರಿಶ್ಲಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು (ಶೇ.೧೮ ರಷ್ಟು)ಹಣ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ವಿವರಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಕೋಣ್ಣಕೆ: ಇ.೧೧೦

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಮೀಸಲಿಡಲಾದ ಹಣ	ವಿಚ್ಯಂ ಮಾಡಿದ ಹಣ
೧೯೭೯-೮೦	೫.೬೩	೫.೧೨
೧೯೮೦-೮೧	೬.೨೮	೬.೧೨
೧೯೮೧-೮೨	೫.೨೨	೫.೧೨
೧೯೮೨-೮೩	೫.೬೩	೫.೧೨
೧೯೮೩-೮೪	೬.೨೮	೫.೬೮
೧೯೮೪-೮೫	೫.೨೨	೫.೬೮

ಆದಾಯ ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೬೮.೬೧,೫೫೫ ರೂ. ಹಾಗೂ ೧೯೮೫-೮೬ರಲ್ಲಿಯ ಆದಾಯ ೨,೫೬,೫೫೫ ರೂ. ವಿಚ್ಯಂನ ವಿವರಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ.

ಕೋಣ್ಣಕೆ: ಇ.೧೧೧

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವಿಚ್ಯಂನ ವಿವರಗಳು	೧೯೮೦-೯೧	೧೯೮೫-೯೬
ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಮಲ್	೫೮.೨೭	೪೪.೦೯
ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಂದ ಕೈಗೊಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಮಾರಿಗಳು	೬.೨	೬೦.೬೨
ನೀರು ಸರಬರಾಜು	೨೨.೨೪	೫೮.೫೨
ರಸ್ತೆ ದೀಪಗಳು	೫.೬೯	೨.೨೦
ಸಿಖಿಂದಿ ನಿರ್ವಹಣೆ	೪೪.೬೮	೫೨.೫೨

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಗೊವಿಯ ಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಏಷಲಾಗಿಟ್ಟು ಹಣದ ಸಮರ್ಥ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಿಕ್ಕೆ ನಗರಸಭೆಗೆ ರೇಳತ್ತ-ಲಳರಲ್ಲಿ ವರದು ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿದೆ.

ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಗರ ಸಭೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ. ಮೊತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅವರಣಾದಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಿಗಳು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ರೇಳತ್ತ- ಲಳ: ೧೦.೨೧ (೧೦.೬೫), ರೇಳತ್ತ-ಲಳ: ೯೨.೬೦ (೫೪.೪೧), ರೇಳತ್ತ-೩೦: ೯೭.೬೬ (೯೭.೬೫), ರೇಳತ್ತ-೨೧: ೯೯.೬೨ (೯೭.೬೫), ರೇಳತ್ತ-೨೨: ೧೦೧.೦೧ (೧೦೧.೬೫), ರೇಳತ್ತ-೨೪: ೧೦೧.೬೫ (೧೦೧.೫೫), ರೇಳತ್ತ-೨೫: ೧೦೧.೫೫ (೧೦೧.೫೫), ಮತ್ತು ರೇಳತ್ತ-೨೬: ೧೦೧.೫೫ (೧೦೧.೫೫).

ಜಮಾವಿಂಡಿ ಪುರಸಭೆ

ಜಮಾವಿಂಡಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ರೇಳತ್ತ ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡು ಕಾಯ್ದ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಜಮಾವಿಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರೇಳತ್ತ-ಖಳ ರ ಆಡಳಿತ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸಭೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೂರು ಚೆದರ ಮೈಲಿ (೨.೨೨ಚ. ಕ.ಮೀ) ಇದ್ದು ಹಾಗೂ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪುರಸಭೆಯು ರೇಳತ್ತ-೧೧ ಇ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ಅವು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗೊಳಿದ್ದವು. ರೇಳತ್ತರ ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ರೇಳ ಜನ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದೊಡಗೊಡಿತ್ತು. ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ರೇಳರಲ್ಲಿ ೨೪,೧೦೧ ಆಗಿದ್ದು, ರೇಳ ರಲ್ಲಿ ೪೪,೧೦೧ ಆಯಿತು.

ರೇಳಂರ ಚುನಾವಣೆಯಂತೆ ಪುರಸಭೆ ರೇಳ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ನಗರವು ೧೨.೬ ಚ.ಕ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨,೬೬ ಆಗಿತ್ತು. ಪುರಸಭೆ ತನ್ನ ದೇ ಆದ ಆದಾಯ ನೀಡುವ ಒಳ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಶ್ವರೂಪೆ

ಜಮಾವಿಂಡಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಪೂರ್ವಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸನಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ಹರಿಯುವ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಕೊಳ್ಳವೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಗರದ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ವಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಮಾವಿಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದ್ದು ಆಗ ಇದಕ್ಕೆ ಆದ ವೆಚ್ಚ ಆರು ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳು. ರೇಳಂರ ನಂತರ ಈ ನೀರು ಪೂರ್ವಕೆ ಕಾಯ್ದಿರನ್ನು ಕನ್ನಾಡಿಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಒಳಬರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಜಮಾವಿಂಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಶುದ್ಧ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರೇಳತ್ತ-ಖಳರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಿ ರೂಢಿಸಿ ಸುಮಾರು ೧೨ ಲಕ್ಷ್ಯ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಮೂರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಗ್ರಾಲನ್ ಶುದ್ಧಿಕರಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೇಳಂರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಂಡಳಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹೊಕೆ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ೨೬ ಕೊಳ್ಳವ ಬಾಗಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆದಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಬಾಗಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ತಲಾವಾದು ರೇ.೫ ಗ್ರಾಲನ್ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈಮ್ಯಲ್ಯ

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಾನ್ವಯ ಗ್ರಂಥರಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ಇಂ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚೆದಲ್ಲಿ ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಯೋಜನೆ ವೆಚ್ಚೆ ಕ್ಷಮಿ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮದಿಂದ ೨/೫ ಭಾಗವನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಭಾಗ ಪುರಸಭೆ ಬರಿಸುವಂತೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಗ್ರಂಥರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಗ್ರಂಥ ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಯೋಜನೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಕನಾರಟಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ಹೊತ್ತು ಹೊಂಡಿದೆ. ಪುರಸಭೆ ಗ್ರಂಥರಿಂದ ಪ್ರತಿ ನೀರು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ೨೫ ರೂ. ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನಗರ ನೈಮ್ಯಲ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ಇಂ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಸ ತುಂಬುವ ಒಂದು ವಾಹನವನ್ನು ಪುರಸಭೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಂಂತೆ ಕಸದ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಅಗ್ನಿ ಶಾಮಕ ವಾಹನವು ಸಹ ಇದೆ. ಪುರಸಭೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ಶಾಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಉದ್ದ್ಯಾನವನಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪರಶುರಾಮ ಉದ್ದ್ಯಾನವು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪುರಸಭೆಯ ೩೮.೨ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ್ಯಾದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪುರಸಭೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಆದರಲ್ಲಿ, ೧೯.೨ ಕಿ.ಮೀ. ಕೆನ್ನಾರಸ್ತೆ, ಗ್ರಂಥ ಕಿ.ಮೀ. ಕೆಲ್ಲು ಹಾಸು ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ-೨.೨ ಕಿ.ಮೀ ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಜಮ್‌ವಿಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರಾಗಿದ್ದ ರಾಜಾಸಾಹೇಬರು ಗ್ರಂಥರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಯಾಂದರಿಂದ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಗರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ದೊರೆಯವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕನಾರಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಚೈಕ್ಕಿತ್ಯಾಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರ್ವಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರದ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗ್ರಂಥರಲ್ಲಿ ೨೦೮೨ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೫೭೪ ಕೊಳ್ಳುವ ದೀಪಗಳು, ಇಂ ಮಹ್ಯರಿ ದೀಪಗಳು ಹಾಗೂ ೨೯ ಸೋಡಿಯಂ ದೀಪಗಳಾಗಿವೆ. ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯಾಯಿಲ್ಲಿ, ಇಂ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ೨೨ ಇತರ ಜನಾಂಗದವರಿಗೂ ನಿರ್ವೇಶನಗಳನ್ನು ಪುರಸಭೆ ಹಂಚಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು

ಪುರಸಭೆಯು ಗ್ರಂಥ-೬೪ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥ-೬೫ (ಇ.ಎ.೬೪ರವರೆಗೆ) ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ. ೧,೦೯,೨೦,೬೪,೬೪, ರೂ. ೧೧,೫೪,೬೪,೬೪ ಹಾಗೂ ರೂ. ೬೫,೧೫,೬೪,೬೪ ಅಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಮೈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲಾಂಡ್ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದು ಹಣ ರೂ. ೨೦,೮೨೦ ಹಾಗೂ ರೂ. ೨,೮೯,೦೦೦ ಅಗಿದ್ದಿತು.

ಪುರಸಭೆಯು ಗ್ರಂಥ-೬೪ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥ-೬೫ (ಇ.ಎ.೬೪ರಲ್ಲಿಗೆ) ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧,೧೮,೬೬,೪೬ ರೂ. ಮತ್ತು ೫೬,೬೬,೬೬,೬೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದು ರಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಹಣವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨,೦೮,೨೪೦ ರೂ. ಮತ್ತು ೨,೮೬,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮುಧೋಳ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ

ಮುಧೋಳ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಪ್ರಥಮ ಭಾರಿಗೆ ಗ್ರಂಥರಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಆಗ ಮುಧೋಳ ಮುಂಬಯಿ ಕನಾರಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿವಾನರು ಗ್ರಂಥ ರಿಂದ ಪುರಸಭೆಯ ಪದನಿರ್ಮತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಇದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಗಿನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಾಮಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ರೇಂದರೆ ಬಾಂಬೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯಯು ರೇಂಗರಲ್ಲಿ ಮುಧೋಳಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಗೊಂಡು ರೇಜಾರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ರಜಿ ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಅಯ್ಯಗೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ರೇಣುರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ.ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವಾನಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಎರಡು ಸ್ವಾನ ವೀಸಲಾತಿ ದೊರಕಿತು. ನಗರವನ್ನು ಏದು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಉ.ಟಿ.ಚ.ಕಿ.ಮೀ.ಕ್ಲೈತ್, ಮುಧೋಳ ಹೊಂದಿದ್ದು ರೇಣುರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ಇ, ೧೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ರೇಣುರ ಪುರಸಭೆ ಕಾಯಿದೆಯೆಂತೆ ರೇಣುರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಇಂ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಅಯ್ಯಗೊಂಡಿದ್ದು, ಸದಸ್ಯರ ವಿವರ ಈ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ೨, ಪ.ಜಾತಿ.೨, ಪ.ಮಹಿಳೆ ೨, ಬಿಸಿಎಂ.ಗ್ಲೂಪ್ ಎ ೪, ಬಿಸಿಎಂ ಎ ಗ್ಲೂಪ್ ಮಹಿಳೆಯರು ೨, ಬಿಸಿಎಂ ಗ್ಲೂಪ್ ಬಿ ೧, ಬಿಸಿಎಂ ಗ್ಲೂಪ್ ಬಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗ್ಲೂಪ್ ಬಿಗೆ ಇದ್ದು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು ೫ ಅಗಿದ್ದರು.

ರೇಣುರಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೩.೮೯ ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ರೇಣುರಲ್ಲಿ ಅ.೪೮ ಚ.ಕಿ.ಮೀಗೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೫, ೧೬೪ ಮನೆಗಳು ಇದ್ದು ನಗರವನ್ನು ಇಂ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೇಣುರಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೪,೪೪೨ ಅಗಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ಕರಭಾರ ರೂ. ರೇ.೨ ಅಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ರೇಣುರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೫, ೧೬೪ ರೂ. ೫೦೨ ಅಗಿದೆ. ರೇಣುರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಮುಧೋಳ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಎರಡು ಬಡಾವಣೆಗಳ ರೂಪರೇಷನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಒರಹೇತಾಗಿದೆ. ಗೃಹ ಮಂಜೂರಿಯಂದ ರೂಪಗೊಂಡ ಎರಡು ಬಡಾವಣೆಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ರಜಿ ಎಕರೆ ಅಗಿದ್ದು ರೇಣುರ ಮನೆಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಸಾಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೀರು ಸರಬರಾಜು

ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮುಧೋಳಕ್ಕೆ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಗರದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಘೋಟಪ್ರಭ ಮೇಲ್ನುಂಡೆ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳಿಸಿದ ಒಳಿಕ ಕಾಲುವ ನೀರನ್ನು ವೆಂಟಕ್ಲೈರ್ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಳವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶುದ್ಧಿಕರಿಸದೆ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ವಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಶುದ್ಧಿಕರಿಸಿದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನರ ಆಗತ್ಯತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆಸಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಘೋಟಪ್ರಭ ನದಿಯಂದಲೂ ಸಹ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ ಯೋಜನೆಯು ರೇಣುರಿಂದಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪುರಸಭೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ. ಕನಾರ್ಟಿಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಿಕರಿಂದ ಮಂಡಳಿ ರೇಣುರ್ಕೂ ಮೊದಲು ನೀರು ಪೂರ್ವಕೆಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಯೋಜನೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ಪುರಸಭೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ೨, ೧೬೪ ಶಾಸಗಿ ನಲ್ಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ೨೪ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ತಲಾ ಗಂಂತ್ರೀ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಪುರಸಭೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಏಕು ಲಕ್ಷ ರೂ. ವಚ್ಚೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ಪುರಸಭೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ದಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೨೦.೬೧ ಚ.ಕ.ಮೀ ಅಗಿದ್ದು ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಒಟ್ಟು ೮ ಕ.ಮೀ. ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆ ೧.೮ ಕ.ಮೀ. ಮಣಿನ ರಸ್ತೆ ೨ ಕ.ಮೀ ಕಬ್ಜಾರಸ್ತೆ ೪.೨ ಕ.ಮೀ. ಅಗಿತ್ತು. ನಗರಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ತಿಕ್ಕೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಇಟ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರ್ವಕೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಟ್ಟರಲ್ಲಿ ೧,೬೯೨ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳು ಹಾಗೂ ಉಳಿ ಮಾರ್ಜನೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇದ್ದವು. ನಗರಕ್ಕೆ ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಸೆಟ್ಟುಕ್ಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಸೋರ್ ಪಿಟ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೊಳಚಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನವಸತಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨,೧೬೦ ಹಾಗೂ ೧೪೦೦ ಅಗಿದ್ದು, ಕೊಳಚಿ ನಿರ್ಮಾಲನಾ ಮಂಡಳಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಆಕ್ಷಯ್ ರದ್ದುಗುವ (೧೯೭೯)ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಕ್ಷಯ್ (ಜಕಾತಿ) ಹಿಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೯೭೯-೮೦, ೧೯೭೯-೮೧, ೧೯೭೯-೮೨ ಇಟ್ಟರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧,೯೬,೫೬೮, ೨,೦೭,೫೩೦, ೧,೬೪, ೧೮೮ ರೂಪಾಯಿ. ಅಗಿತ್ತು.

೧೯೭೯-೮೦ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಳಿದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ವಿವಿಧ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅನುದಾನ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೨.೧೨

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವಿವರ	೧೯೭೯-೮೦	೧೯೭೯-೮೧	೧೯೭೯-೮೨
ಜಕಾತಿ	೧೧.೫೬	೧೧.೬೬	೧೨.೦೬
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	೪.೦೦	೫.೫೦	-
ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ	೨.೫೦	೨.೦೦	೨.೨೫
ಸರ್ವಜಾರ್ಖ ಆಫ್ ಸ್ಟ್ರೋಪ್ ಡ್ರೂಟೆ	೧೦.೦೦	೦.೬೬	೨.೫೦
ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ	೦.೧೦	--	--
ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ	೨.೬೪	೧.೦೧	೦.೬೬
ಮಣಿಂತರ ಅನುದಾನ	--	--	೫.೫೦

ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಿನ ವರ

ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

ಕೋಣ್ಜ್ಯಾಕ: ಗಾ.ಗಳಿ

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ	೧೯೬೪-೬೫	೧೯೬೫-೬೬	೧೯೬೬-೬೭
ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಮೆಂಟ್	೦.೦೫	೨.೦೭	೦.೫೯
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವಚ್ಚೆ	೧೦.೧೦	೨೨.೪೩	೧೦.೬೭
ನೀರು ಸರಬರಾಜು	೫.೦೨	೬.೪೪	೨.೬೯
ರಸ್ತೆ ದೀಪೋಳಿ ನಿರ್ವಹಣೆ	೦.೫೮	೨.೨೦	೪.೨೮
ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವಚ್ಚೆ	೧೨.೫೦	೧೮.೬೨	೧೪.೫೮

ಗುಳೀದಗುಡ್ಡ ಪುರಸಭೆ

ಗುಳೀದಗುಡ್ಡ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಱಲ್ಯಾಲರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪುರಸಭೆ ಇಂ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಆರು ಜನ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಉಳಿದ ಏಳು ಜನ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರು. ನಂತರ ಱಲ್ಯಾಲರಲ್ಲಿ ಈ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಱಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ, ಇಂ ಜನ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ನಂತರ ಈ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಹೊಗೆದ್ದು ಱಲ್ಯಾಲರಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಱಲ್ಯಾಲರಲ್ಲಿ, ೧೦ ಆಗಿದ್ದು, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಗೊಂಡವರಾಗಿದ್ದರು. ಮ್ಯಾರ್ಚು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಯೆ ಱಲ್ಯಾಲರ ರೀತೆ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂ ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಸುಮಾರು ೨.೫೮೮ ಚದರ ಕೆ.ಮಿ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಈ ನಗರ ಱಲ್ಯಾಲರಲ್ಲಿ, ೨೪,೨೨ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ನಂತರ ಱಲ್ಯಾಲರಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೨೨,೮೯೯ ಆಗಿದ್ದು ೨.೫ ಚ.ಕೆ.ಮಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪುರಸಭೆ ಆಧಿನಿದಲ್ಲಿ, ಇಂ ವಿಭಾಗಗಳು ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ಪುರಸಭೆ ಇಂ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರು (ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ, ಇಂ ಜನ ಪುರಸಭೆ ಏಳು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಇದು ಜನ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ೨೮ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರ್ವೆ

ಗುಳೀದಗುಡ್ಡದ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಆಸಂಗಿ ಹತ್ತಿರ ಹರಿಯುವ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧಿಸೊಳಿಸಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಜಲ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ವಿತರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ೨.೫ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಂಲ್ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ೧೯,೬೩,೪೫೦ ರೂ. ವಚ್ಚೆದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗೆ ಪಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕುಂಡ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜನರ

ಬೆಡಿಕಿಗನುಗೂಡಾವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಸಂಗಿ ಹಕ್ಕಿರ ಅಂದಾಜು ಒಂದು ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕನಾಟಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಭರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾಣಗೊಂಡಾಗ ದಿನಕ್ಕೆ ತಲಾಪಾರು ೫೫ ರಿಂದ ೨೦ ಲೀಟರ್ ನೀರು ದೂರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨,೦೭೨ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿರುವ ಗೃಹಪಯೋಗಿಗಳಿಷ್ಟು ಉಳಿದವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳಾಗಿವೆ. ನೀರು ಪೂರ್ಯಕೆಯಿಂದ ಪುರಸಭೆಗೆ ಇರಾಜ-ಇರ ಹಾಗೂ ಇರಾಧ-ಇರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅದ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾಗೆ ಕೊಳ್ಳವೇ ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾಗೆ ಕೊಳ್ಳವೇ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಾವಿಗೂ ಸಹ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಳಭರಂಡಿ ಯೋಜನೆ

ಗುಳೆರಗುಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಳಭರಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದು, ಇರುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ಜಿವೆ ವಿಮಾನ ನಿಗಮಗಳು, ಈ ಹಣವನ್ನು ಭರಿಸಿವೆ. ಒಳಭರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುರಸಭೆಯೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕರ ಆಕರಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ನಗರ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಯಾಲ್ಯು

ಪುರಸಭೆಗೆ ಇರಾಧರಲ್ಲಿ ೬೯ ಜನ ಪೌರ ಶಾಮಿಕರಿದ್ದರು. ಇಂದಿಗೆ ಸುಂಡಿಗಳು ಇವೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಾಖಾಲಯಗಳು, ಹಾಗೂ ಸೆಟ್ಟಿಕ್ ಮಾದರಿಯ ಶಾಖಾಲಯಗಳಿವೆ.

ಇತರ ಸೂಲಭ್ಯಗಳು

ಗುಳೆರಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರ್ಯಸುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಟ್‌ಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ೨೨ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳು, ೮೦೦ ಕೊಳ್ಳವೇ ದೀಪಗಳು, ೨೫ ಮಕ್ಕಳಿರಿ ದೀಪಗಳು, ೫೦ ಸೋಡಿಯಂ ದೀಪಗಳು ಇವೆ. ಪುರಸಭೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ೨೫.೬೦ ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ್ರ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಎರಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ಇದೆ. ಪುರಸಭೆ ಇರಾಧ ರಿಂದ ಇರಾಜ-ಇರವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನೀವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದೆ. ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇರಾಧ-ಇರಲ್ಲಿ ೪೨ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಹಣಕಾಮು

ಪುರಸಭೆಯ ಆದಾಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರಾಧ-ಇರ ಹಾಗೂ ಇರಾಧ-ಇರ ಕಾರ್ಯ ಇರಾಧ-ಇರಲ್ಲಿ ೪,೫೩,೫೫೨ ರೂ. ೪,೫೩,೫೫೨ ರೂ. ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೪,೫೧,೨೨೯ ರೂ. ೪,೫೩,೫೫೨ ರೂ. ಅಗಿದಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ (ಇರಾಧ-ಇರ) ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೫೫,೦೪,೧೨೯ ರೂ. ೪೫,೦೪,೧೨೯ ರೂ. ಅಗಿದಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ನೀ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ ಇಲ ಕೆಳಗೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ಹಣ ಇರಾಧ-ಇರ ನೀ ಸಾಲಿನ ಪುರಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ವಿಚಿನ ವಿವರಗಳು ಈ ಮುಂದಿನೆಂತಿವೆ.

ಕೋಡ್ಯುಕ್: ಗಾ.ಗಳ

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ಆದಾಯ ವಿವರ	
ಪುರಸ್ಭೆಯ ಕರಗಳು ಮತ್ತು ದರಗಳು	೯.೨೫
ಪುರಸ್ಭೆ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಬಂದ ವರಮಾನ	೨.೦೨
ಧನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ವಂತಿಕೆ	೫.೨೮
ಇತರೆ	೦.೧೯
ಅಮಾನತು	೫.೫೫
ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ	೫೫.೦೪
ವಿಚ್ಯಾನ ವಿವರ	
ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಕೆ ವೆಚ್ಚೆ	೯.೧೬
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುರಕ್ಷಿತ	೦.೬೬
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ	೨೫.೧೫
ಇತರೆ ವಿಚ್ಯಾಗಳು	೦.೨೨
ಒಟ್ಟು ವಿಚ್ಯಾ	೪೫.೦೯

ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ ಪುರಸ್ಭೆ

ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ ಪುರಸ್ಭೆಯು ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು. ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಾಗಿನ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂ ಆಗಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಂ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಗೊಂಡ ಈ ಪುರಸ್ಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಕೆಗಳು ನಡೆದು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾಯಿತರಾದರು. ಇಂ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಪ.ಜಾತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ಜನ, ಬಿ.ಸಿ (ಬಿ ಗುಂಪು) ಆರು ಜನ ಹಾಗೂ (ಬಿ ಗುಂಪು) ಇಬ್ಬರು, ಒಟ್ಟು ಇಂ ಜನ. ಪುರಸ್ಭೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೫,೫೦೦ ಮನೆಗಳು ಇದ್ದು ಱೆಂಟರ ಜನಗಣತಿಯಿಂತೆ ೨೯,೬೦೪ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ನಗರ ಮೊದಲಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಪ.ಡಿ ಎಂಬ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮವು ಪುರಸ್ಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೫೦೦ ಆಗಿದೆ. ಈಗಿನ(ಱೆಂಟ)ಒಟ್ಟು ಪುರಸ್ಭೆಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೨.೬೫ ಚ.ಕ.ಮೀ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೧೦.೬೬ ಚ.ಕ.ಮೀ ಆಗಿತ್ತು.

ಪುರಸ್ಭೆ ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ರೂ.೨,೫೨,೬೫೪ ಆಗಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ಕರಭಾರ ೨೬.೬೪ ರೂ. ಆಗಿದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆ ಱೆಂಟ ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೪,೬೫,೬೦೧ ರೂ. ಹಾಗೂ ೧೮.೬೪ ರೂ. ಆಗಿದ್ದಿತು.

ನಗರ ಯೋಜನೆ ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನ ಇದಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ನೀರು ಸರಬರಾಜು

ಪುರಸೆಂಬೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಾಗ ಬಾವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇರೆಗಳು ನೀರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕೊಳೆವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ಯೆಸಲು ಪುರಸೆಂಬೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಗ್ರ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ನೀರು ಪೂರ್ಯೆಕೆ ಯೋಜನೆ ಗಣಭರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಗಣಭರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿದಿನ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಲನ್ನಾನ್ನು ನೀರು ಸರಬರಾಜುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ನೀರಿನ ತಲಾವಾರು ಹಂತಿಕೆ ಒಂ ಲೀಟರ್ ಆಗಿದೆ. ಪುರಸೆಂಬೆ ವಾಟಿಕೆ ಲ.೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಲ.೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ತೆರಿಗೆ ರಿಪೆಡಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂತಹ ಹಾಗೂ ಖಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂದಿನ ಆಗಿದೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವೇಮ್‌ಲ್ಯಾ

ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಳಿಟರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡದಂತೆ ಪುರಸೆಂಬೆಯು ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ವೇಮ್‌ಲ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೇಗೊಂಡಿದೆ. ಸೆಟ್ಟಿಕೆ ಶಾಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರ್ಕ್ಷೆ ಕರು ಸ್ವೇಮ್‌ಲ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನಗರ ಸ್ವಚ್ಚತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಒಂ ಜನ ಪೂರ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಆಶ್ರಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ಕ.ವಿ.ಮುಂ. ಯಿಂದ ಇಂದ ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರ್ಯೆಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಗರದ ದೀಪಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂ, ಮನೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇ,೫೦೦, ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇ,೦೫೦ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಇಂ ಆಗಿದೆ.

ಪುರಸೆಂಬೆ ಅ.ಇ.ಇ. ಕಿ.ಮಿ. ಉದ್ದೇಶ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇ.ಪಿ.ಎ. ಉದ್ದೇಶ ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆ, ಇ.ಇ.ಇ ಕಿ.ಮಿ. ಉದ್ದೇಶ ಮಣ್ಣ ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಇ.ಇ ಕಿ.ಮಿ ಉದ್ದೇಶ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಪುರಸೆಂಬೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇ.೧೦ ಕಿ.ಮಿ. ಆಗಿದ್ದು ಇಂಜಿನಿಯರು ಸುದಿಸಲುಗಳಿವೆ. ಕೊಳೆಚೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಂಡಳಿಯು ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೇಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು

ಅಕ್ಷಯ್ ರದ್ದಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಷಯ್ ಹಣ ಇ,೬೪,೬೭ ರೂ., ಇಂಜಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಪುರಸೆಂಬೆ ಪಡೆದ ಅಕ್ಷಯ್ ಅನುದಾನವು ರೂ. ಇ,೬೨,೦೦೦ ಆಗಿದೆ.

ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪುರಸೆಂಬೆ ಪಡೆದ ಅನುದಾನಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಕೋಟ್ಟಕೆ: ಇ.ಇ.ಇ

ಅನುದಾನದ ವಿವರ	೧೯೬೫-೬೬	೧೯೬೬-೬೭	೧೯೬೭-೬೮
ಅಕ್ಷಯ್ ಅನುದಾನ	೧೨.೧೯	೧೫.೬೬	೧೩.೬೬
ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ	೨.೨೦	೨.೨೫	--
ಮನರಂಜನೆ ಕರ	೦.೨೨	೦.೨೫	೦.೦೭
ಸ್ವಾಂಪ್ ಶುಲ್ಕ	೦.೧೯	೦.೨೬	೦.೨೫

ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ ತೇರದಾಳ

ಮೊದಲಿಗೆ ಸಾಂಗತಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ತೇರದಾಳವು ಒಂದು ಪುರಸಭೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮೂರು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ತೇರದಾಳ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಗಣಭಾರತೀ ಪುರಸಭೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಪುರಸಭೆಯಾಗಿ ಮಾಹಾಟ್ಯಾಬುಗೊಂಡಾಗ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಆಯ್ದುಯಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕಾಯ್ದೆಯ ರೀತಿ ಪಂಚಾಯತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಗಣಭಾರತೀ ಪರಿವರ್ತನೆ ನಡೆದು ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ಅಂ ಸದಸ್ಯರು ಆಯ್ದುಗೊಂಡರು. ಆಯ್ದುಗೊಂಡ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ -ಾ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ (ಎ)-೧ (ಬಿ)-೧, ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು -೨ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಹೈಕಿ ಎಂಟು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವರು.

ತೇರದಾಳ ಪಟ್ಟಣದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು (ಗಣಭಾರತೀ ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ) ಅ.೫ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಇದ್ದು ಅದು ಗಣಭಾರತೀ ಅ.೦೧ ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇ.೧೯೪ ಮನೆಗಳು ಇದ್ದು ಯಾವುದೇ ಕಂದಾಯ ಗ್ರಾಮಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವವರು ಹಾಗೂ ಸರಾಸರಿ ಕರಬಾರವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಣಭಾರತೀ ಹಾಗೂ ಗಣಭಾರತೀ ಇ.೪೫ ರಲ್ಲಿ ಇ.೪೫ ರಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇ.೪೫ ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇ.೪೫ ರಲ್ಲಿ. ಆಗಿದೆ. ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲಾದ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಾದ ಗುಂಡಭಾವಿ, ಕುನ್ಫಾಬಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾಲೀಯ ಕೆರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೊಳ್ಳವೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಿನ ಮೂಲ ಹೊಂದಿರುವ ಕೊಳ್ಳವೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ (ಪಂಪ್ಸೆಪ್) ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಗುಂಡ ಭಾವಿಯ ನೀರು ಸೈಫನ್ ಸಿಸ್ಟ್ರ್ಯೂಲ್ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಹಣ ವೆಚ್ಚೆವಿಲ್ಲದೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಒಂದು ವಿಶ್ವಪ್ರಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನಿಸಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯಡಿ ೧೧.೮೧ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೆನಾಟಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ಮಂಡಳಿ ಜಮಿಂಡಿ ಇವರಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೨೦ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ೧.೦೫೫ ಖಾಸಗಿ ನಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದು ಪ್ರತಿದಿನ ೧೫,೦೦೦ ಗ್ರಾಲನ್ ನೀರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನೀರಿನ ತಲಾವಾರು ಹಂಚಿಕೆಯು ಇಂ ಲೀಟರ್ ಆಗಿದೆ. ನೀರಿಗಾಗಿ ಗಣಭಾರತೀ ಅ.೨೧ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣ ಗಣಭಾರತೀ ಅ.೧೯ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆಗಿದೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡಿದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳಾದ ಕೊಳ್ಳಬೆ ನಿವಾರಣೆ, ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಚರಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಟಪಾಶಕಗಳ ಸಿಂಪರನೆ, ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು, ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಸ್ವೇಮ್ ಲ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರು ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದದ ತರೆದ ಚರಂಡಿ ಇದ್ದು ಗಣಭಾರತೀ-೨, ಗಣಭಾರತೀ-೩ ರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಖಚು ರೂ. ೧.೨೫,೧೯೯ ಹಾಗೂ ರೂ. ೧.೨೧,೨೯೯ ಹಾಗೂ ರೂ. ೧.೨೧,೨೯೯ ಆಗಿದೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲ ಹೊರುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಗಣಭಾರತೀ ರದ್ದುಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಡಾಸುಗಳಿಗೆ ಸೆಟ್ಟಿಕ್ ಟ್ರಾಂಕ್ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ಪಂಚಾಯತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ೧ ಕಿ.ಮಿ. ದಾಂಬರ ರಸ್ತೆ, ಹಾಗೂ ಜೆಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಜಿ.ಕಿ.ಮಿ. ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆ ಇದ್ದು ಱೆಂಟ್-ಡಾನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಱೆ.ಜಿ ಕಿ.ಮಿ. ದಷ್ಟು ಜೆಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಱೆಂಟಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕೆರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಳವಿಂದ ತೇರದಾಳಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಂಬ ಅಗಿದ್ದು ೩,೮೫೪ ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧,೨೧೮ ಅಗಿದೆ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಱೆ.ಜಿ ಎಕರೆಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರದ ಮೂರು ಕೋಳಬೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೨೦ ಅಗಿದ್ದು ಒಂಬ ಜನ ವಸತಿ ಹೊಂದಿರುವರು. ಱೆ.ಱೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಕೋಳಬೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರ್ಮಲೆಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಱೆ.ಱೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ. ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಕ್ಷಯ್ ಸುಂಕ ರದ್ದುಗುವ ಮೊದಲು ೧೯೨೨-೨೩, ೧೯೨೩-೨೪ ರಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೬೯,೬೪೫ ರೂ. ಹಾಗೂ ೨೫,೨೨೨ ರೂ. ಅಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಷಯ್ ರದ್ದುದ ನಂತರ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ವಿಧಿ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಅನುದಾನಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಕೋಣ್ಕೆ: ೧೨.೧೬

(ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ಅನುದಾನ	೧೯೨೭-೨೮	೧೯೨೯-೨೧	೧೯೨೧-೨೨
ಜಕಾತಿ (ಅಕ್ಷಯ್)	೩.೮೯	೪.೨೯	೫.೧೪
ವಾಹನಕರ	೨೨.೦೦	೫.೪	೧.೦೦
ಮನರಂಜನಕರ	೦.೪೯	೦.೬೫	೦.೪೧
ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ	೦.೦೦	--	--
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನುದಾನ	--	೫.೦೦	--
ಮತ್ತುಂತರ ಅನುದಾನ	--	--	೦.೨೬

ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಹಣ ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದ ವಿಚಿನ ವಿವರಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಇವೆ. ೧೯೨೭-೨೮ರಲ್ಲಿ ೫೬,೨೧೨ ರೂ., ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ೪,೬೦೦ ರೂ. ೧೯೨೯-೨೧ರಲ್ಲಿ ೧೦೪೬೪೦ ರೂ. ೫೬,೬೩೯ ರೂ. ಮತ್ತು ೧೯೨೧-೨೨ರಲ್ಲಿ ೬೫,೨೨೨ ರೂ. ೫೦,೦೦೦ರೂ. ಅಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೃತ್ತ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಮಾಜ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕೊರವರ ಸಮೀತಿ ಮಂದಿರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದೆ. ೧೯೨೦-೨೧ ಮತ್ತು ೧೯೨೧-೨೨ನೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಿ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ವಿಚು ಮಾಡಿದ ಹಣದ ಶೇ.ಪ್ರಮಾಣವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಜನಾರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ನೈಮುಲ್ಯ (ಇ.ಇಲ ಹಾಗೂ ಇ.ಇಂ), ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ -೧೯.೬೩ ಹಾಗೂ ೧೯.೭೪ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಅ.೬೫ ಹಾಗೂ ೭.೭೨, ರಸ್ತೆ ದೀಪಗಳಿಗೆ ೧೮.೬೨ ಹಾಗೂ ೧೭.೬೦, ಚರಂಡಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಕುಮಿಕ ರೋಗಗಳು ೪.೬೦, ಅ.೮೫ ಸಿಟ್ಟುಂದಿ ಪ್ರಭಾರ ೨೫.೫೫, ೨೫.೫೨ ಇತರೆ ೧೯.೫೪, ೨೫.೫೪ ಆಗಿವೆ.

ತೇರದಾಳ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಳೆದ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವರವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಮೊತ್ತ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಿಯು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ೧೯೮೬-೮೭:೨.೪೨ (ಇ.ಇಂ), ೧೯೮೭-೮೮:೨.೪೫ (೨.೬೫), ೧೯೮೮-೮೯: ೨.೪೬ (೨.೬೦), ೧೯೮೯-೯೦: ಅ.೬೫ (೨.೬೨), ೧೯೯೦-೯೧:೨.೪೭ (೧.೦೫), ೧೯೯೧-೯೨:೨.೪೮ (೧.೦೫), ೧೯೯೨-೯೩:೨.೪೯ (೧.೦೫), ೧೯೯೩-೯೪:೨.೫೦ (ಇ.ಇಂ), ೧೯೯೪-೯೫:೨.೫೧ (ಇ.ಇಂ), ೧೯೯೫-೯೬:೨.೫೨ (ಇ.ಇಂ), ೧೯೯೬-೯೭:೨.೫೩ (ಇ.ಇಂ) ೧೯೯೭-೯೮ :೨.೫೪ (೧.೦೫).

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೭.೧೯

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕಾರಿಸಭೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ರೇಖ್ಯಾ-೨೫ ನೇ ಸಾಲಿನ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳು.

ಪ್ರಾರಂಭಿ	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚ.ಕೆ. (ರೇಖ್ಯಾರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ)	ಜನಸಂಖ್ಯೆ ರೇಖ್ಯಾರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ	ಸದಸ್ಯರು	ಆದಾಯ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ	ವೆಚ್ಚ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ
೧	೨	೩	೪	೫	೬
ಬಾದಾಮಿ	೨.೫೨	೧೯,೬೭೨	೧೫	೨೧.೬೪	೨೧.೦೪
ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ	೨.೪೧	೨೫,೦೨೨	೧೫	೨೨.೩೦	೨೬.೨೦
ಬಾಗಲಕೋಟಿ	೨.೫೩	೨೬,೬೦೬	೧೫	೨೪೪.೪೫	೨೪೫.೬೫
ಗುಳ್ಳೆದುಗುಡ್ಡ	೧.೫೮	೨೫,೮೫೫	೧೮	೪೫.೫೨	೪೫.೫೨
ಹುನಗುಂದ	೨.೫೬	೧೫,೫೬೮	೧೫	೧೧.೫೨	೧೫.೫೨
ಇಳಕಲ್ಲು	೨.೨೨	೪೦,೧೦೧	೨೨	೬೪.೬೨	೬೪.೬೨
ಜಮಿಂದಿ	೪.೫೬	೪೮,೧೫೫	೧೯	೧೦೦.೭೦	೧೦೬.೭೬
ಕೆರೂರು	೨.೨	೧೫,೧೮೮	೧೫	೧೯.೫೨	೨೦.೫೨
ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ	೪.೬೬	೨೫,೦೬೨	೧೫	೨೨.೫೬	೨೦.೫೨
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೨.೫೪	೨೦,೦೮೪	೧೫	೨೬.೦೪	೨೭.೪೨
ಮುಧೋಳ	೨.೫೨	೨೦,೦೬೫	೧೫	೪೪.೫೦	೪೪.೫೦

೧	೨	೩	೪	೫	೬
ರಂಭಕವಿ ಬನಕಟ್ಟಿ	೬.೬೭	೬೦,೬೦೯	೨೨	೧೦೪.೪೯	೧೦೪.೬೯
ವಿಜಾಪುರ	೪೪.೨೮	೧೮,೬೯೯	೨೫	೪೪೧.೬೯	೪೪೧.೬೯
ಸಿಂದಗಿ	೧.೬೬	೧೬,೧೮೯	೧೫	೨೨.೫೦	೨೨.೫೦
ತಾಳ್ಳೋಟೆ	೨.೧೯	೨೧,೮೮೭	೧೫	೨೦.೦೨	೨೨.೦
ತೇರದಾಳ	೧.೧೬	೧೨,೬೬೭	೧೫	೧೨.೬೦	೧೨.೬೦

ಮೂಲ: ಉದ್ದೀಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಜೇಶನಾಲಯ.

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ವಿಜಾಪುರದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕನಾರ್ಕಿಕ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾನೂನು ೧೯ ಮೇರೆಗೆ ಗಂ.೧೯.೧೯೪೮ ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ೧೯೬೬ ಆಧಿಸೂಚನೆ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ೨೦.೬೧೦.೫೫ ಹಕ್ಕೇರೋ ಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ೪,೨೦೧.೬೭ ಹಕ್ಕೇರೋ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಜಾಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏತಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ರಹಿತರಿಗೆ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ, ನೀಡುವುದು, ಖಾಸಗಿ ಬಡಾವಣೆಗಳ ನಕಾಶೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು, ನಗರ ಒಳಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡೆಸಿ ಶಾಯ್ಯಾರೂಪಗೊಳಿಸುವುದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಇನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಕಾರ್ಯಾಚಳಪಟಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದ್ವಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಶಾಯ್ಯೆ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿಂತೆ ನಗರದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಯೋಜಿಸುವುದು. ಪಸತಿ, ಕೆ.ಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸೀರ್ಣಗಳು, ಸಾರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಇತರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮೇರೆಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು, ತೇಕಡಾ ಗಂರ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ತೇಕಡಾ ಗಂರಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಕಾಶೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪರಿಶೋಧನಾಶುಲ್ಕ, ಸುಧಾರಣೆ ಶುಲ್ಕ, ಕರಾರು ಶುಲ್ಕ, ಭರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಪರವಾನೆ ನೀಡುವುದು, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ, ನೀಡುವುದು, ಭೂ ಉಪಯೋಗ ಗಮನಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಡುವುದು, ನಕಾಶೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಾಗಿನಿಂದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅದು ಇಂದ ಎಕರೆ ೫೧ ಕುಂಟೆ ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ೨೦೦ ಎಕರೆ ೫೪ ಕುಂಟೆ

ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಸದರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಳತೆಗಳ ಒಟ್ಟು ೪,೫೮೬ ನಿರ್ವೇಶನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಿಸಿದ ನಿರ್ವೇಶನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫೨೨ ಆಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಷ್ಟೇಚ್ ೨,೧೨೪ ನಿರ್ವೇಶನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಗರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಮಗ್ರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಆ ಬಾಹ್ಯ ಎರಡು ಹೊಟೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕನಾಂಟಕ ನಗರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಒಳಭರಂಡಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಭರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿಚಾಪ್ರಯ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರ ಒಳಭರಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸಹ ನಗರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕಿಂತು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಲೋ೯೯೯೨೦ ಕನ್ನಲಟೆಂಟ್ ಪ್ರಣೀತಿಯಾಗಿ ಒಷ್ಟಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕೇಗೊಂಡು ಯೋಜನಾ ವರದಿಯನ್ನು ೧೨.೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚಿದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಬಹು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೨.೬೮

(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

ವರ್ಷ	ಆದಾಯ	ವೆಚ್ಚೆ
೧೯೭೨-೭೩	೧.೭೪	೦.೬೫
೧೯೭೩-೭೪	೪.೫೨	೦.೬೮
೧೯೭೪-೭೫	೪.೬೦	೦.೬೨
೧೯೭೫-೭೬	೫.೮೨	೦.೮೫
೧೯೭೬-೭೭	೫.೨೪	೦.೮೪

ವಸತಿ ಯೋಜನೆ

ಕೇಗಾರಿಕರಣ ಹಾಗೂ ನಗರೀಕರಣ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ನಗರ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇದು ತಂದೋಡಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನಗರಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀವ್ರಗೆತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಈ ತೀವ್ರತೆಯ ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಗೃಹಮಂಡಳಿ, ನಗರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕೊಳಕೆ ನಿರ್ಮಾಲನಾ ಮಂಡಳಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘಗಳು, ಹುಡ್ದೋಗಳಿಲ್ಲದ ಜಿಎ ವಿಮಾನಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆದೃತ ನೀಡಿ ಆಧಿಕ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

ಕನಾಂಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿ, ವಿಚಾಪ್ರಯ

ಕನಾಂಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿಯ ಉಪ ವಿಭಾಗಿಯ ಕಚೇರಿಯು ವಿಚಾಪ್ರಯದಲ್ಲಿ ೧೯೬೬ರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ಬೆಳಗಾವಿಯ ವಿಭಾಗ ಕಚೇರಿಯ ಅಧಿನೇದನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ವಿಚಾಪ್ರಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿ ತನ್ನ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ವಿವಿಧ ಆದಾಯವರ್ಗದವರಿಗೆ

ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಸುಲಭ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಮರು ಪಾವತಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಮೇರೆಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಮಂಡಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಉತ್ತರ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ವಿಚಾಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿ ೪೦೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ೧೯೮೨ ರಲ್ಲಿ ಘರಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕಳಿಗಿನಂತೆ ವಿಶೇಷಾಲ್ಯತೆ ಆಧಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿದೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳು ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಇಲಜ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.

ಮುಧೋಳದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆದಾಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹುಡ್ದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ೫೪.೬೯ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿಶೇಷಾಲ್ಯತೆ ಕೇಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಮಂಡಳಿಯ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂದಗಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆದಾಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ೧೫.೨೪ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಮೀನಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ೩೦ ಏಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣಾಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಾಲ್ಯತೆ ಯೋಜನೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ೪೦ಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ನಾಲ್ಕು ಏಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿಶೇಷಾಲ್ಯತೆ ಯೋಜನೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯು ೨೬೨ ವಿವಿಧ ಆದಾಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಆದರ್ಶನಾಗಿ ಕಾಲೋನಿಯ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೮೮ ಮನೆಗಳನ್ನು ೫.೬೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ನಗರದ ಬಾಗಲಕೋಟಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡ್ದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ೫೨.೫೪ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ. ಹಮೂಲರಿಗಾಗಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ವೆಚ್ಚ, ಮಾಡಿ ೬೪ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಾದಾಮಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜಕ್ಕನೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಧಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಲ್ಲಿ ೨೮ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಮುಧೋಳದಲ್ಲಿ (ಹುಡ್ದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲದ) ಇಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಜಮೀನಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ೫೧ ಮನೆಗಳನ್ನು, ಬಾಗಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ೪೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳದಲ್ಲಿ ೨೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ೧೨.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೋಕರಿಗಾಗಿ ೪.೫೨ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಳಕಲ್ಲುದಲ್ಲಿ ನಾನ್ಯಾ ಹುಡ್ದೊಂದಿಗೆ ಇಂ ಮನೆಗಳನ್ನು ೧೨.೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗೊಲ್ಲು ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ೪೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ೬.೧೧ ಲಕ್ಷ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.೨.೬ ಲಕ್ಷ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ೨೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ೬.೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ೫೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಮಂಡಳಿ ವಿಚಾಪುರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹತ್ತಿ ಉದ್ದೋಜನ್ಕು ಗಂಡಸರಿಗೆ ವಸತಿ ಗೃಹವನ್ನು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಳ್ಳು ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದ ಜೋತೆ ಜೋತೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯು ವಿಚಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವು ಎಂದರೆ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಯೋಜನೆ, ಉದ್ದೋಜನ್ಕು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಸತಿ ಗೃಹ, ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಳಿಚೆ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದವರ್ಗಳು ಮಂಡಳಿಯ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹುಲ್ಯ ಯೋಜನೆ

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯು ನೀರು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸ್ನೇಹುಲ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನಂತರದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿವೆ. ನಗರಗಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಒಳಬರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಡಳಿಗಳ ರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರ್ವಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಗಳು ಇಂಡಿಯಾ ರಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಲಯ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರ್ವಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರ್ವಕೆ ಯೋಜನೆ(ಕೇಂದ್ರ, ವಲಯ)ವಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ತ್ವರಿತ ನೀರು ಪೂರ್ವಕೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ-೨೨ ರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಭರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ತರೆದ ಬಾಗಿಗಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಶ್ವಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ, ವಲಯ ರಾಜ್ಯ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಘೋಟಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಡಿಯಾ ರಚನೆಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹುಲ್ಯ ಕೆಲಸಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದು ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗವು ಆರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಾದ ವಿಜಾಪುರ, ಇಂಡಿ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಮತ್ತು ಕಿಂದಿಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಬಾಗಲಕೋಟಿ ವಿಭಾಗವು ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಬಾದಾಮಿ, ಮುಧೋಳ, ಬೀಳಗಿ, ಹನಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇಂಡಿಯಾ ನೇ ಸಾಲಿನ ಅಕ್ಷಯ್ಯಬರ್‌ ಇಂ ನೇ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಿರುನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಪಂಪು ಸಹಿತ ಕೊಳ್ಳಲೇಬಾಗಿಗಳ ವಿವರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ ಇ.ಆರ್. ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಡ್ಯಾ.ನಿಡಾ ನೆರವಿನ ಯೋಜನೆ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಡೆನ್‌ಕೌರ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಇಂಡಿಯಾ ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಷ್ಣೀಯದಂತೆ ಶೇ. ಇಂರಷ್ಟು ಹೊ ಭರಿಸಲು ಡ್ಯಾನಿಡಾ ಒಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹುಲ್ಯ ಅರಣ್ಯಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿದ್ದು, ಹನಗುಂದ ತಾಲೂಕು ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ-೨೨ ರಲ್ಲಿ ರೂ.೫ ಕೋಟಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೆದರಿಲ್ಯಾಂಡ್ ನೆರವಿನ ಯೋಜನೆ; ನೆದರಿಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಕನ್‌ಟಿಕದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನೆದರಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಒಷ್ಣೀಯದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದನ್ವಯ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಗ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಡುಕೆ: ೧೨೧೯

ಒರ್ವೆಯ - ಬೆಳನೆ ಸಾಲಿನ ಅಡ್ಡಿಗೂಡು ನೇ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೀಪಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾಗ್ರಹಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಾಗಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ಕಾರ್ಯನೆಯ ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿತ ಕೊಳ್ಳಬಹುಮಾರ್ಗ ವಿಧಾನಗಳ ಹಿಂತೆ ತಾಲ್ಲಿನಿಂಥಾರು ಮೇಲೆ.

ಜ್ಯಾರಂಭದಿಂದ ೧೦.೩.೮.೫ ಒರ್ವಪಂಗೆ ಕೃಷ್ಣಾಗ್ರಹಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಉ.೪.೫ ರಿಂದ ಕಾಲಿಗೆ ಸಲಿಸಿ

ತಾಲ್ಲಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆ	ನೆಲ್ಲಿ, ನೀರು ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆ	ಕೆಂಪುನಿರ್ಹಿ ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು	ಕೆಂಪುನಿರ್ಹಿ ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಚಾರಿಗಳು	ಕೆಂಪು ರಾಜ್ಯ ಕೆಂಪು	ಕೆಂಪು ರಾಜ್ಯ ಕೆಂಪು	ಉ.೪.೫ ರಿಂದ ಕಾಲಿಗೆ ಸಲಿಸಿ		
						ನೆಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು	ಕೆಂಪು ಸರ್ವಭಾಷ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು	ಕೆಂಪು ರಾಜ್ಯ ಕೆಂಪು
ವಿಜಾಪುರ	೫೦	೫೦	೫೨	೫೨	೫೨	೫೦	೫೦	೫೦
ಉಡೀ	೨೦	೨೨	೨೫	೨೦	೨೦	೨೦	೨೦	೨೦
ಜಮ್ಮಂಡಿ	೧೫	೨೫	೨೦	೨೫	೨೫	೧೫	೨೫	೨೫
ಬಾಗ್ಲಾದ್ರಿ	೧೮	೧೦	೧೫	೧೦	೧೦	೧೦	೧೦	೧೦
ಮುದ್ದೆಜಹಾಳ	೧೨	೨೫	೧೨	೨೨	೨೨	೧೨	೧೨	೧೨
ಹಂಡಿ	೧೫	೨೫	೧೫	೨೦	೨೦	೧೫	೨೦	೨೦
ಚಟ್ಟು	೧೨	೧೫	೧೨	೧೨	೧೨	೧೨	೧೨	೧೨

ನೂಲು: ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಬಾಂತರ ಹಿಂತಾದ ವಿಧಾನ, ವಿಜಾಪುರ.

ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮಾರ್ಶನಾ ಮಂಡಳಿ

ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮಾರ್ಶನಾ ಮಂಡಳಿ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹುದುಕಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಗರ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಕೊರತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಧ್ಘಟಿಸಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಗರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೊಳಗೇರಿಗಳ ಸ್ವಷ್ಟಿಗೊಂಡು ರೋಗ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಸಮಸ್ಯೆ ನಿರಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕನಾರ್ಕಟಕ ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮಾರ್ಶನಾ ಮಂಡಳಿ ರಚನೆಗೊಂಡು ವಿಜಾಪುರವು ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಭಾಗೊಂಡಂತೆ ಉತ್ತರ ಪಲಯ ವಿಭಾಗಿಯ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಇಲಂರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅನಂತರ ಇಲಾ ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಕಚೇರಿ ವರ್ಗಾವಙ್ಕಿಗೊಂಡಿತು.

ಕನಾರ್ಕಟಕ ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮಾರ್ಶನಾ ಮಂಡಳಿ ಇಲಾ-ಇಲ ಪರದಿಯಂತೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹ್ಯೆಚೆ ವಿಜಾಪುರ ನಗರ ಒಂದರಲ್ಲಿ ೫೦, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಳಿ, ಇಗಟ ಆಗಿದ್ದು ೫೯, ಇಟಿ ಜನ ವಸತಿಯನ್ನು ಇವು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೩೬, ೨೭೫ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಇದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೨೦೮, ೫೬೬ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ನೆಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕುವಾರು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಗಾ. ೨೦

ತಾಲೂಕು	ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಗುಡಿಸಲುಗಳು	ಜನವಸತಿ
ಬಾದಾಮಿ	೧೨	೧೦೫೨	೧೨,೧೧೨
ಬಾಗೆಲಕೋಟೆ	೬	೧೬೫೨	೫,೨೫೨
ಬಸವನಬಾಗೆವಾಡಿ	೨	೫೨೨	೨,೨೫೨
ಹನುಮಂಡ	೨	೨೮೯	೪,೮೮೯
ಇಂಡಿ	೫	೬೧೪	೪,೨೨೯
ಜಮಾಬಿಂಡಿ	೫೨	೪೭೨	೨೦,೧೧೦
ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ	೮	೪೧೦	೪,೬೪೦
ಮುಧೊಳ	೧೦	೧೧೫	೨,೧೧೫
ಸಿಂಧಗಿ	೨	೨೨೦	೧,೫೫೨
ವಿಜಾಪುರ	೫೬	೧೪೫೧	೫೮,೫೨೧